

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director : DEM. I. DOBRESCU
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE :

TR. ALEXANDRESCU <i>Avocat, Direct. Contenc. B-pei G-le a Țărei Românești</i>	ALEX. CERBAN <i>Profesor la Facultatea de Drept, București</i>	IOSEF G. COHEN <i>Avocat</i>	GR. CONDURATU <i>Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat</i>	RENÉ DEMOQUE <i>Profesor la Facultatea de Drept din Paris</i>
V. DONGOROZ <i>Dr. în Drept din Buc. Profesor Universitar, Avocat</i>	ALFRED JUVARA <i>Dr. în Drept din Buc. Profesor Universitar, Avocat</i>	Dr. ȘTEFAN LADAY <i>Fost Magistrat jurisconsult în Cluj</i>	D. NEGULESCU <i>Profesor la Facultatea de Drept, București</i>	I. GR. PERIETEANU <i>Avocat</i>
C. STOEANOVICI <i>Dr. în Drept din Paris Avocat</i>	GR. TRANCU-IAȘI <i>Ministru al Muncii Avocat</i>	P. VASILESCU <i>Dr. în Drept din Paris Avocat</i>	AL. VELESCU <i>Dr. în Drept din Buc. Avocat</i>	ALBERT WAHL <i>Profesor la Facultatea de Drept din Paris</i>

Secretar de redacție: E. C. DECUSARĂ, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticiei Judiciare

Membrii corespondenței pentru Paris : EDOUARD LÉVY și SILVIU KRAINIC, D-ri în Drept, Avocați, Paris

Membru corespondent pentru Polonia : EMIL ST. RAPPAPORT, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia

ABONAMENTUL

Un an. p. B-ci, Case com., Autorit.	1200 lei
" Avocați	900 "
" Magistrați	700 "
6 luni prețul de sus pe jumătate	

APARE ODATĂ PE SĂPTAMANA

In lunile Iulie și August
Apare odată la două săptămâni

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Strada Artei Nr. 5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON 13/29

Rugăm pe domnii abonați cari și-au schimbat adresele să binevoiască a ne comunica exact noua d-lor adresă, pentru a putea primi regulat revista.

S U M A R

— *Lecția de deschidere a Cursului de Drept roman al D-lui Prof. S. G. Longinescu ;*

JURISPRUDENȚA :

— Curtea de Casație s. I: *Matei Corbescu cu Ministerul de Domenii* (Ridicarea unui incident. Pronunțarea la sfârșitul ședinței. Părțile cari au pus concluziuni la el sunt considerate ca prezente pentru toată judecarea procesului. Lipsă la pronunțare și nepunerea concluziilor după soluționarea incidentului. Consecințe. Art. 148 Pr. civ.);

— Curtea de apel Constanța: *Hristu T. Dragnei cu șeful de post George Ilie* (Ofițer de poliție judiciară. Comiterea unui delict în exercițiul funcțiunii. Partea lezată. Dacă poate sesiza direct instanța competentă, adică Curtea de apel ? Art. 493 Pr. civ.), cu o *Notă* de d-l avocat Vintilă Dongoroz ;

— Trib. Romanați s. I: *M. Ionescu cu Ministerul de finanțe* (Impozitul pe lux și cifra afacerilor. Dacă agricultorul care își exploatează singur proprietatea poate fi impus la plata taxei de 1 la sută pe cifra de afaceri cu ocazia vânzării recoltei de pe proprietatea sa ? Art. 29, 35, 36, 37 și 42 din legea impos. pe lux și cifra de afaceri din 1 Aug. 1921 și art. 3 și 30 din legea pentru unificarea contrib. dir. din 23 febr. 1923), cu o *Notă* de d-l avocat Trajan Alexandrescu ;

— Trib. Comercial Ilfov s. I: *A. Bacalu cu Soc. Sospiro* (Recuzare. Jurnal interlocutor. Interpretarea art. 276 al. 6 și 7 Pr. civ.) ;

— Idem : Idem (Contestație contra sentinței declarative de faliment. Comunerea instanței de judecată. Hotărîre nedesăvârșită, executorie provizoriu. Contestație. Inadmisibilitate. Suspendare. Calea apelului. Art. 20 al. 6 leg. org. judec. Art. 399, 378, 371, 375 și 338 Pr. civ.) ;

— Tribunalul Covurlui: *Gh. Huștiu cu Leon Grimberg* (Faliment. Acțiune de declarare în faliment. Întâmpinare la actele comunicate de reclamant. Dacă se aplică legea accelerării. Art. 41 legea accelerării judecărilor) cu *Nota* redacției.

— Administrația financiară Covurlui: *Acherman cu Fiscul* (Contestație. Infracțiune la legea vamală neconstată prin praces-verbal. Amendă. Urmărirea ei conform legii de urmărire. Admiterea contestației. Art. 151, 201, 210 și 211 legea vămilor), cu o *Notă* de d-l avocat S. B. Faibes-Galați.

Facem loc cu plăcere, în coloanele revistei noastre, lecției de deschiderea Cursului de Drept roman ce distinsul profesor dela Facultatea de Drept din București și colaborator al Curierului Judiciar, D-l S. G. Longinescu, a ținut în ziua de 2 cor. în frumoasa sală a Fundației Universitare Carol I, cu studenții I

În lecția aceasta Profesorul Longinescu le-a vorbit studenților săi cu inima deschisă, le-a arătat drumul ce-l au să-l urmeze și i-a îmbărbătat la muncă continuă, îndemnându-i să fie buni români, curagioși cetățeni, spre a deveni demni urmași ai marilor noștri învățați și glorioșilor dispăruți, care ne-au făurit România-Mare.

Iată întreg cuprinsul lecțiunii :

Lecția de deschidere a cursului de Drept Roman

Domnilor,

Aflându-ne la Fundația Universitară Carol I, se cuvine, să începem prin a aduce prinosul nostru de recunoștință ctitorului, care „cu zisa și cu toată cheltueala” a înălțat această mândră și frumoasă „Casă pentru studenți”, ca ei să găsească în ea hrana lor spirituală. — Cel întâi rege al României, Carol cel înțelept și mărinimos, prin testamentul său, își exprimă dorința, ca din când în când să ne aducem aminte de el. Profesorii universitari și studenții trebuie, ca, nu din când în când, ci în fiecare clipă să pomenească pe dărnicul lor ocrotitor ! Să-i fie țărna ușoară și amintirea vecinică !

Domnilor !

Astăzi intrați pentru întâia oară în casa noastră ; de aceea, potrivit datinei strămoșești, vă întâmpinăm cu vorbele, cu care sunt primiți oaspeții cei noi, și din toată inima vă zicem : Bine ați venit !

V-ați înscris foarte mulți la facultatea noastră. Aceasta ne bucură ! În adevăr, fiindcă la facultatea de litere se înscriu cei aprinși de frumusețea limbilor clasice, a limbilor moderne, a istoriei ș. a. și fiindcă la facultatea de științe se înscriu acei înflăcărați de frumusețea chimiei, a fizicii, a botanicii, a matematicelor ș. a., de aci ar urmă, că și la facultatea de drept se

înscriu acei înfocați de frumusețea dreptului. Însă, pe când acei, care s'au înscris la litere și la științe, au putut din liceu să prețuească frumusețea științelor de mai sus, Dv., din puținele elemente de drept constituțional și administrativ, pe care le-ați învățat în liceu, n'ați putut, nu să prețuiți frumusețea dreptului, dar nici măcar să vă dați bine seama de ce este dreptul! Dacă este așa, atunci vă întrebăm: Ce căutați într-o *terra incognita*? Cum de s'a aprins în Dv. focul sacru pentru știința dreptului? Dacă veți spune, că ați aflat din auzite de frumusețea dreptului, vă vom răspunde: „In auz ne sună multe, cine ar stă să le asculte!”¹ Iar, dacă veți spune, că atracția necunoscutului v'a făcut să veniți la noi, vă vom răspunde: Recunoaștem, că această atracție e mare și puternică; dar, știm, că mai mare și mai puternică de cât ea este teama de necunoscut! De aceea vă întrebăm din nou: Oare, nu vă este frică de necunoscut? De veți răspunde, că vă este și frică de necunoscut, ne vom putea mângâia cu o speranță: Se zice, că frica Domnului este începutul înțelepciunii. Poate, că și frica de necunoscut să fie începutul înțelepciunii Dv.!

Domnilor!

Facultatea de drept are menirea să pregătească nu numai magistrați, avocați, diplomați și funcționari administrativi, ci și legiuitori și profesori, precum și învățați, care să facă lucrări originale. Pentru înfăptuirea acestei meniri facultatea are o programă, care trebuie adusă la îndeplinire cu ajutorul profesorilor și al studenților.

1) Programă facultății de drept, ca orice programă, este un tot sistematic, adică un tot, în care diferitele sale părți sunt în strânsă legătură. De aci urmează, că oricine vrea să învețe știința dreptului, oricine vrea să ajungă să stăpânească dreptul, trebuie să învețe toate materiile din programă. Iar, dacă ne ar întrebă cineva: Oare n'ar fi deajuns să se învețe numai dreptul național și să se lase la o parte dreptul roman, dreptul comparat și dreptul internațional, atât public, cât și privat? Vom răspunde: Nu! Dreptul este o știință. Știința nu-i națională, ci universală! Ce ați zice, dacă un student de la facultatea de științe ar pretinde, ca să învețe numai chimia națională, algebra națională, astronomia națională!

2) Profesorii trebuie să fie călăuziți de următoarele reguli:

Împăratul Julian Apostata zice la 362 d. Ch., că profesorii trebuie să întreacă pe ceilalți oameni mai întâi prin caracter și apoi prin elocvență, „*excellere moribus primum deinde facundia*.”² Regele Carol al nostru, cu prilejul jubileului său, primind pe profesorii universitari, îi îndeamnă să formeze caractere. Dar, pentru a forma caractere, trebuie mai întâi, ca dascălul să fie un caracter. — Astfel de oameni se găsesc la noi și în trecut. O pildă elocventă este poetul Costachi Conachi, fost mare logofăt, adică ministru al dreptății, în Moldova. Iată cum se rostește el într-o scrisoare:

„Cucoane Constantine, în rană nu lovi, zice omenia și mila inimei. Dar, când lovirea este spre tămăduire sau trupească sau sufletească, rana trebuie atinsă. Adă-ți aminte, cucoane Constantine, de cuvintele mele, când mai scos hotarnic la B... ești, că ți-am zis să nu intri în pacat de a desrădăcină pe bieții răzăși din dreptatea ce aveau și ți-o arătam; și nu m'ai ascultat, nici să te tragi din grozăvia pretenției, nici să te împaci; ci, ai luat alți hotarnici, ai răpit pământul răzeșilor; și

ei blestemându-te în gura mare, s'au ridicat și au fugit, lăsându-și casele și livezile lor. Vezi, D-zeu cum răsplătește, și pe lângă ceea ce ai răpit, ai pierdut tot ce ai mai avut! Grăbește-te a răscumpără pacatul, întorcând dreptul oamenilor, ca să nu-ți perzi și sufletul. Iar de la mine primește împreună cu mărturisirea jalei și a durerii ce am simțit, cetind scrisoarea d-tale, suma de 200 galbeni ce-ți trimet, și crede că în suflet mă doare a ști, că pătimești atât de amaric!”³

Satiricul Juvenal spune, că școlarului i se datorește cel mai mare respect, „*maxima debetur puero reverentia*.”

Marele romanist francez, Jacques Cujas, e de părere, că profesorul, care induce în eroare pe elevii săi este aproape tot atât de vinovat, ca și un trădător de țară!

Profesorul nu trebuie să se mărginească la înmulțirea cunoștințelor elevilor, ci trebuie să facă știință, adică să sistematizeze diferitele materii, să arate legăturile dintre ele, să analizeze și să sintetizeze, pentru ca să ajungem la unitate și ordine în conștiința noastră. — Știința dreptului nu-i tot una cu cunoștința lui! Sunt acum mai bine de 40 de ani, de când trăim în București un zodier, care putea spune pe de rost cuprinsul oricărui articol din cele 1914 ale Codului Civil. Cine poate zice, că acel zodier știa dreptul civil?!

Dascălul trebuie în totdeauna să pășească dela cunoscut la necunoscut; mai ales profesorul de drept din anul întâi e dator să nu piardă din vedere nici o clipă această regulă, fiindcă, după cum am spus, absolvenții liceelor vin la facultatea de drept, fără nici o pregătire juridică.

Lecțiile trebuie făcute într'un graiu curat românesc, așa ca să poată fi înțelese de toți. Vechii noștri praviliști s'au ținut cu sfințenie de regula aceasta, când au alcătuit diferitele legiuri. Deasemenea, în anul 1847, magistrații, care în hotărârile și celelalte acte ale lor începuseră să întrebuințeze un graiu neînțeles de toată lumea, au fost chemați la ordine printr-o circulară ministerială, care glăsuia:

„Din buletinul și foaia sătească s'a văzut, că unele din tribunale în a lor lucrări se slujesc de cuvinte necunoscute până acum în dialectul național, care, streine fiind de cunoștința obștei, aduc îndoelnică înțelegere lucrărilor tribunalelor, în vreme când dinpotrivă acestea se cer a fi cu lămurirea cea mai senină, spre a se putea înțelege de fieștecare, și mai ales lucrările acelea, care trebuința cere a se da în știrea obștei. Drept aceia, spre înlăturarea unei asemenea necuviințe, care prin urmare poate aduce și schimonosire limbei, și așa precum nu ieste iertat nici a se preface limba oficială, întrebuințată în Regulamentele și acturile cărmuirii, nici ca judecătorii să se facă academiști, fiecare după a lui părere, Departamentul acesta a găsit de cuviință a scrie și acei judecătorii, ca pe viitorime să nu se mai slujească în lucrările ei cu cuvinte necunoscute în de obște; căci la din potrivă se vor supune răspunderii pe *mădularile* tribunalului acelea, care pe lângă limba țării nu vor prețui și porunca aceasta.”⁴

Expunerea lecțiilor trebuie să fie clară și atrăgătoare. Clară, pentru ca să pricepeți mai ușor lecțiile; atrăgătoare, pentru ca să trezească și să desvolte în D-v. dorința de a cunoaște și a prețui frumusețea

³) C. Conachi, *Poezii*, 1887, *Schițe din viața și familia logofătului Konaki*, p. 85 și urm., *Scrisoarea*, din 16 Noembrie 1846, către aga Constantin R. B.

⁴) Scarlat Pastiea, *Codul judiciar pentru tribunalele din Moldova*, 1862, *Colecția*, partea II, p. 796, No. 136, Circulara Ministerului Dreptății No. 5093, din 17 Noembrie 1847. de a nu se mai întrebuința neologisme în lucrările oficiale.

¹) M. Eminescu, *Poezii*, Glossa.

²) C., 10, 53, de *professoribus*, 7.

științei dreptului, ca să aprindă în D-v. focul sacru!

În sfârșit, fiecare materie trebuie făcută în întregime. Pe vremea, când și noi eram studenți, unii profesori erau de părere, că e de ajuns, ca să ne învețe, cum se învață, și de aceea făceau numai o parte din materie. Această metodă e bună din unele puncte de vedere: Partea aleasă de profesor poate fi dezvoltată, lecțiile nu mai sunt lecții, ci adevărate conferențe, discursuri elocvente și foarte frumoase! Dar, metoda aceasta are cel puțin un mare neajuns: Studentul, pentru examene, trebuie să prepare singur restul materiei, care adesea ori este foarte mare. Astfel, pe vremea de care vă vorbeam, la altă facultate, de cât avea de drept, un profesor, într'un an întreg, făcea numai două din cele șase caete groase și în folio, care alcătuiau cursul său! Dar, la examene colegii noștri trebuiau să știe toate acele șase caiete! Eră nedrept, ca studentul să facă într'un an șase caiete, pe când profesorul, deși profesor vechiu, nu putea face de cât numai două!

3) Studenții trebuie să asculte fiecare curs în întregime, să frecventeze regulat cursurile și să învețe lecție cu lecție. Am spus, că fiecare curs este un tot sistematic și că profesorul pășește întotdeauna dela cunoscut la necunoscut. Dacă veți asculta cursurile pe sărite, dacă nu veți frecventa regulat cursurile, dacă nu veți învăța lecție cu lecție, nu veți ști cele, ce s'au spus mai înainte și nu veți putea înțelege cele, ce urmează. Deci, interesul D-voastră vă impune aceste obligații.

Dar, Dv. aveți nu numai obligații, ci și îndrituirii! Jertfiți cei mai frumoși ani ai vieții Dv; sunteți deci în drept să cereți, să vi se facă și cursuri, iar nu numai discursuri!

Ca să puteți mai lesne să vă atingeți scopul, pe care-l urmăriți, mai trebuie, să citiți și să recitiți „Educarea voinței de Jules Payot.“ Această carte vestită trebuie să fie cartea de căpătâi a fiecărui student!

Ascultând de povătuielele noastre veți fi răsplătiți la examene pentru munca Dv. Facultatea noastră e câmpul Dv. de luptă, iar examenele sunt asalturile, care vă așteaptă. Ca și ostașii, exercitați-vă pentru viitoarele asalturi, pregătiți-vă din vreme și fiți siguri, că veți fi victorioși! Ostașii victorioși sunt răsplătiți cu laurii decorației Mihai Viteazul, D-v. veți fi răsplătiți cu laurii notei *magna cum laude*, și cu succesele strălucite, pe care le veți avea pe urmă, ca și înaintașii Dv. Dintre aceștia voi reaminti acum, ca pildă, numai pe trei: D-nul Nicolai Corodeanu, Doctor în drept de la București, care la un concurs de bursă pentru aprofundarea Dreptului Roman în străinătate a reușit cel dintâi, trecând înaintea a doi doctori în drept dela Paris. D-nul Vasile Minei, licențiat *magna cum laude* dela București, care, la Paris a trecut examenul întâi de doctorat în drept cu elogi și a fost felicitat de întreaga comisiune cu vorbe, că de mult nu s'a trecut la Paris un examen atât de bine! D-nul Ion Dimoftache, licențiat în drept din București, care la examenul de capacitate al magistraților a reușit cel întâi, trecând înaintea multor titrați din străinătate! Ne pare foarte rău, că ne lipsește vremea, că să amintim și mulți alți elevi ai noștri foarte distinși.

În sfârșit, fiindcă fiecare om de știință trebuie să răvnească să facă și lucrări originale, D-voastră, dacă veți asculta de îndrumările noastre, veți ajunge să fiți în stare să faceți și astfel de lucrări. Mai ales în dreptul vechiu românesc veți găsi un câmp întins și nedestelenit, ca să vă dezvoltați o astfel de activitate.

4) Să ue facem cu toții datoria! Oastea românească, începând din vremile cele mai vechi, întotdeauna și-a făcut cu prisosință datoria. La Rovine ostașii lui Mircea cel Bătrân înfrâng pe Baiazet Fulgerul. La Marienburg, ostașii lui Alexandru cel Bun, adică cel des- toinic, se luptă cu cavalerii Teutoni atât de iscusit și de vitejește, încât pleacă dela Vladislav, regele Poloniei, „cu mare mulțumită și laudă.“ Ștefan cel Mare „la lucruri de războaie meșter; unde eră nevoie, însuș se viră, ca văzându-l ai săi să nu îndărăpteze.“ Vlad Tepeș dimpreună cu ostașii săi intră noaptea chiar în lagărul turcesc, ca să ucidă pe Mahomed, cuceritorul Constantinopolului. Mihai Viteazul ucide cu mâna sa pe Caraiman pașa la Călugăreni. La Grivița căpitanul Valter Mărăcineanu pune cel dintâi piciorul pe redută. În sfârșit, în vremea războiului celui din urmă, actele de eroism ale ostașilor români sunt foarte numeroase, după cum se poate vedea din „Istoria războiului pentru întregirea României de Const. Kirilescu,“ care trebuie să fie cartea de căpătâi a oricărui Român adevărat!⁵⁾ Vom spune câteva vorbe despre bătălia dela Răzoare din 6 August st. v 1917. Dar, mai întâi să dăm cetire următoarei întâmplări.

Eră vara, cam cu vreo săptămână înainte de a se începe bătălia dela Mărăști.

În lagărul român, în partea despre satul Răcoasa, pe lângă care trece apa Șușitei vestite prin chiticii cei gușoși, vre-o două tunuri erau date pe mâna sergentului Ionel Roată, născut în Păulești, învățător în Vizantea-Mănăstirească, strănepotul lui Moș Ioan Roată cel vestit în toată țara noastră din vremea „pe când la Iași se fierbea Unirea“ Moldovei și a Munteniei. În vremea războiului Ionel de multe ori păcălise pe Nemți cu atata istețime, încât fusese poreclit Pepelea.

Intr'un rând, pe când se îngână ziua cu noaptea, Ionel stă pe gânduri cu privirile duse înspre Soare-Apune. De odată, i se pare, că-i la Școala Normală din Galați, unde învățase, și că aude pe directorul ei de pe vremuri, cum înflăcăra pe școlari, istorisindu-le: Că Geții, unii din strămoșii noștri, luaseră peste picior pe Dariu, trimițându-i plocon o pasere, un pește, un șoarece și câteva săgeți și că dărzul Mircea cel Bătrân înfruntase pe îngâmfatul de Baiazet, spunându-i, că toți dușmanii, care au năvălit în țara noastră, „cum veniră se făcură tot o apă și un pământ!“ Așa i-a venit în minte lui Ionel, cum să păcălească pe Nemți înc'o dată.

A doua zi, pe când se îngână noaptea cu ziua, Ionel s'a și înfățișat la șanțurile nemești „c'o năframă în vârf de băi“ și c'o cioară, un chitic de Șușița, un guzgan și câteva baionete, ca plocon din partea noastră.

Feldvebelul, sergentul major nemțesc, care l-a primit pe Ionel, s'a bucurat de plocon, crezând, ca și Perșii odinioară, că noi ne dăm închinați Nemților cu toate ale noastre, și cu pământurile și cu apele și cu văzduhul și cu armele.

Alt Neamț mai cu carte, un căpitan, a tâlcuit celor de față, că ploconul înseamnă, că de nu vor zbură prin aer ca paserile, de nu se vor da afund în apă ca peștii și de nu vor intra în pământ ca șoarecii, nu vor scăpa de baionetele românești, că asta-i semeție sadea, așa că n'au de ce să se bucure.

Dar colonelul, un Herr Doktor, foarte învățat și foarte ținof, grăi cu glas plin de dispreț: Români, făcând azi ceea, ce Geții făcuseră cu 24 veacuri mai înainte, au dat greș și au nemerit-o ca și Iremia al lor. Astă-zi, noi cu aeroplanele zburăm mai bine de cât paserile, cu submarinele umblăm pe sub apă ca și peștii, iar cu trenurile electrice subpământene, întrecem pe șoareci, așa că nu ni pasă de baionetele românești. Și, fiindcă v'ați pus în calea noastră, avem să vă învățăm minte, avem să vă luăm și pământurile și apele și aerul și n'avem să vă lăsăm de cât ochii, ca să plângeți!

⁵⁾ V. Generalul Octav Boian, *Atacul dela Agaș*, în „Universul“ din 18 Oct. 1926 și „Adevărul“ din 19 Oct. 1926.

Atunci, Pepelea al nostru, printr'un tălmăciu, a spus, că el a tras cu urechea, când ofițerii au pus ploconul la cale, și știe ce gând au avut; apoi, cu șosele cu momenele, a făcut pe Nemți să cadă la învoială, ca el să spună tălcul ploconului, și ce mai are la inimă, iar ei să-l lase să ajungă teafăr în șanțurile românești. Și, li-a spus așa: Cu toate că zburați în înaltul cerului cu aeroplanele mai dihai de cât paserile, că vă dați afund și umblați pe sub apă cu submarinele ca peștii și că intrați în pământ cu trenurile electrice mai iute de cât șoarecii tot nu veți scăpa de baionetele noastre! —Apoi îndreptându-se către colonel a mai spus: Și la noi s'a schimbat lumea! Azi avem și noi un alt Iremia, pe generalul Grigorescu, care veghează la Oituz și care nu numai că nu vâ lasă să treceți pe acolo, dar v'a izbit cu oiștea de câte-va ori, de v'a mers petecele! Să dea D-zeu să vină el pe aici și, dacă n'are să vâ nime-rească cu oiștea drept în numele tatălui, să nu-mi ziceți mie Pepelea! Cât despre partea plânsului să mai știți una și bună! Noi avem o vorbă: Urma alege! Să vedem, care din noi doi are să plângă la urmă!“⁶

Acum, să ne întoarcem la bătălia de la Răzoare. Se știe, că armata IV rusă era comandată de generalul prinț Ragoza, iar armata I română era comandată de generalul Eremia Grigorescu.⁷

Acesta „eră o figură mare și interesantă a războiului nostru. Eră întruparea tipului clasic al soldatului de rasă, mândru ca un mușchetar, viteaz ca un cavaler medieval. Pe lângă acestea, o solidă educație militară și tehnică, un ochiu sigur și o energie de fier. Optimismul său robust își găsea expresiunea în formule romantice, ce deveneau populare, impresionă corpul ofițeresc și masele soldăime și le ridică moralul. Deviza lui „*pe aici nu se trece!*“ devenise celebră; cu faima ei trecuse generalul de pe frontul Oituzului pe acela al Mărășeștilor. Domină cele mai grele situații printr'o neturburată încredere în sine și în puterea împrejurărilor. O dată, un obuz de mare calibru făcu explozie în imediata sa apropiere, înspăimântând pe ofițerii din jurul său. Generalul îi liniști cu cuvintele: „naveți nici o teamă când sunteți lângă mine; nu s'a turnat obuzul, care să ucidă pe generalul Grigorescu!“⁸

Se știe deasemenea, că „pentru a asigura coordonarea eforturilor armatei IV ruse cu armata I română, cele două armate au fost întrunite sub un comandament unic încredințat generalului rus Ragoza.“⁹ Acesta, în ziua de 1 August st. v. 1917, după înfrângerea Rușilor la Panciu, dă ordin generalului Grigorescu să se retragă imediat. Dar, generalul nostru primi cu indignare acel ordin. El dovedi, că nu trebuie să ne retragem și convinse despre aceasta Marele Cartier General. Șcerbacev ridică lui Ragoza comanda armatelor ruso-române de la Mărășești și o încredință generalului Grigorescu.¹⁰ Astfel grație inițiativei generalului Grigorescu, care luă răspunderea asupra sa, am stat locul și ne am împotrivit formidabilului atac german. În ziua de 6 August st. v., pe la amiazi, la Răzoare, situația diviziei a 13-a române era foarte critică.

„Deodată, bătălia luă o întorsătură neașteptată. În plină înaintare victorioasă, coloanele inimice sunt surprinse de un contraatac, pe atât de fulgerător, pe cât de nebănuit. Rezervele diviziei, aruncate de comandant în vâltoare, au sosit pe terenul de luptă în momentul cel mai critic“. Batalionul I din regimentul

50, comandat de căpitanul de rezervă inginerul Neculai Miculescu, „înaintează cu o desăvârșită ordine și într'o liniște impresionantă sub ploaia de șrapnele“. Colonelul Dragu dă lui Miculescu pe teren direcția înaintării. „Batalionul se desfășoară imediat în formație de luptă și izbește flancul drept al principalei coloane de înaintare dușmane. Surprins de apariția neașteptată a acestei trupe nouă, care coboară în valuri impetuoase declivitatea cotei 100, soldații inimici, desfășurați și ei în linii de trăgători, se opresc intimidați și încearcă a opri cu focuri de armă și mitraliere valurile de atac. Dar, Românii și-au luat avânt. Soldații nu iau în seamă pierderile și împing viguros pe dușman. Acesta își pierde cumpătul și începe să dea înapoi spre colțul de sud al pădurii Răzoare. Pădurea e plină de mitraliere. De după copaci și din copaci o ploaie de gloanțe începe să se toarne asupra Românilor. Dreapta batalionului șovăie, înaintarea se oprește un minut, dar comandantul se aruncă în fața trupe, care pornește din nou, impetuoasă, la atac. Din spate, artileria susține cu vigoare contraatacul. De pe înălțimea unde era așezată artileria rusă, privirea îmbrățișă liber câmpul de luptă. Tunarii sunt entuziasmați de spectacolul trupe române, care înaintează în vârtejul morții printr'o ordine neturbată, ca la o manevră, păstrând în chip impecabil alinierea și distanțele. Desbrăcați la cămașe, în strigăte de „bravo Rumanski!“ tunarii ruși trag cu frenezie, fără a socoti proiectilele. Artileria face baraj în locul spărturii ivite între regimentele române. Rezervele germane nu mai pot veni spre a întări coloana înaintată atacată de Români. Contra atacul progresa viguros, cu toată ploaia de proiectile, ce-i seceră rândurile. Comandantul a căzut rănit în fruntea trupe; batalionul are pierderi mari, dar nu-și oprește înaintarea, atacă și urmărește fără cruțare pe dușman cu focuri și cu baioneta și intră după el în pădurea Răzoare. Alte mici unități, întâlnite în cale, se reculeg și se alătură batalionului. Inamicul cuprins de panică, începe a fugi în dezordine prin pădure, lăsând terenul plin de cadavre și de răniți.“¹¹

Acesta a fost celdin urmă atac al Germanilor. Colonelul, aflând că Miculescu a fost rănit, aleargă, îl întâlnește, pe când era transportat la ambulanță, îl întreabă, ce s'a întâmplat, iar căpitanul răspunde: „I-am respins! I-am respins!“ —Din cele de mai sus e vădit, că toți ostașii din batalionul I, regimentul 50, erau eroi de frunte! Totuș, dreapta batalionului a șovăit și înaintarea s'a oprit. Cine știe, ce s'ar fi întâmplat, dacă șeful nu se aruncă în fața trupe! Astfel, rezistența noastră începută din inițiativa generalului Grigorescu se sfârșește, grație vitejiei căpitanului Neculai Miculescu, cu victoria noastră! Generalul a fost elev al Liceului Național din Iași; când a sfârșit clasa VII și-a cumpărat operele complete ale lui Lamartine, ceea ce ni a impresionat adânc pe noi, care intram în clasa V; era bacalaurat din Iași și fost student al Facultății de Științe, secția Matematicilor, din București,¹² iar căpitanul Neculai Miculescu este nu numai inginer, ci și licențiat în drept din Iași. Acești doi *universitari* sunt alfa și omega ai victoriei de la Mărășești. Și, ce nume predestinate au: Gregoreo înseamnă a veghea, iar Nicolaos înseamnă învingătorul popoarelor!

Am spus, că bătălia de la Răzoare a început și s'a sfârșit în ziua de 6 Aug. stil vechiu. În această zi noi sărbătorim *Schimbarea la față* a lui Christos. Tot într'o zi de 6 August s'a întâmplat și Schimbarea la față a soartei României. Evanghelia ni spune, că Christos și-a schimbat înfățișarea și fața i-a strălucit ca soarele, iar hainele i s'au albit ca ninsoarea! Dea D-zeu,

⁶) Stefan Anghel. *O poveste nouă*. V. „Natura“ No. 9/1926

⁷) Const. Kirilescu, *Istoria războiului pentru întregirea României 1916-1919*, ediția II, vol. II, pag. 502 și 540.

⁸) Const. Kirilescu, l. c. pag. 543.

⁹) *Idem, ibidem*, p. 540.

¹⁰) *Idem, ibidem*, p. 543-545.

¹¹) *Idem, ibidem*, p. 579—582.

¹²) Generalul Grigorescu, având diploma de bacalaureat No. 1537 din Iași, s'a înscris în anul 1882 la Facultatea de Științe din București și a fost imatriculat la No. 21.

ca și fața României ca soarele să strălucească și hainele ei ca zăpada să-i se albească!

Așa după cum oștașii români și au făcut datoria și D-v. studenții români trebuie să vă faceți datoria. De sigur, că dacă, Doamne ferește! va mai fi vre un războiu, nu vă veți lăsa mai pe jos de înaintașii Dv, și veți săvârși acte de un eroism tot atât strălucit, ca și al lor. De o camdată, vă cerem să faceți acte de un eroism mai puțin strălucit, dar tot așa de însemnat. A veni regulat la cursuri, a asculta cu băgare de seamă lecțiile, a învăța lecție cu lecție sunt tot acte de eroism; ba, acest eroism e mai greu, căci cere stăruință zilnică și neîntreruptă!

Domnilor!

Ca Facultatea de drept să rămână în fruntea Universității, trebuie, ca profesorii și studenții să-și facă datoria. Iar, ca țara noastră să ajungă și ea printre țările fruntașe, trebuie, ca noi toți să jertfim pentru știință și timp și bani și viața noastră!

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 13 Ianuarie 1926

Președenția d-lui EM. MICLESCU, președinte

Matei Corbescu cu Ministerul de Domenii

Decizia No. 138

Judecarea proceselor. Incidentul a cărui soluționare instanța o lasă la sfârșitul ședinței. Părțile ce au pus concluzii cu privire la el sunt considerate prezente pentru toată judecarea procesului. Lipsă la pronunțare și nepunerea concluziunilor după soluționarea incidentului. Consecințe. Art. 148 pr. civ.

O pricină sorocită pentru anume termen de judecată este sorocită pentru toate incidentele ce pot fi ridicate cu ocazia cercetării ei, iar amânarea în aceeași zi a pronunțării numai asupra unui incident fie la redeschiderea ședinței suspendată tocmai pentru a se discuta asupra lui, fie la terminarea proceselor aflate pe rol, lasă deschisă pentru aceeași zi continuarea întregului proces și ca atare partea care a pus concluzii asupra incidentului este datoare, cât timp instanța nu s'a pronunțat că debaterile fondului s'au amânat pentru un alt termen, să aștepte venirea din nou la rând a procesului său, pentru a pune concluziunile în fond, în cazul când instanța respingând incidentul, dispune continuarea debaterilor procesului.

Partea care a lipsit la această dată nu mai are dreptul de opoziție prevăzut de art. 148 pr. civ. numai pentru părțile ce nu au răspuns la strigarea pricinii.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Al. Alessiu, pe recurent în desvoltarea motivelor de casare și pe d. adv. Stoenescu în combateri, și

Deliberând,

Asupra recursului de față;

Având în vedere sentința supusă recursului din care rezultă că, jud. ocol rural Pucioasa respingând acțiunea posesorie intentată de către recurentul Matei Corbescu în contra intimatului Ministe-

rul de domenii, — recurentul a atacat cu apel cartea de judecată a primei instanțe; că, înaintea Tribunalului, la ședința din 1 Octombrie 1924, ambele părți fiind față, reprezentantul Ministerului a ridicat incidentul pentru anularea apelului ca insuficient timbrat; că, Tribunalul a amânat pronunțarea asupra acestui incident, pentru finele ședinței și a continuat judecarea proceselor următoare; că, la sfârșitul ședinței, în urma deliberării, Tribunalul respingând incidentul ca neîntemeiat a dat părților cuvântul în fond și recurentul-apelant lipsind, i-a respins apelul ca nesustținut, în urma concluziunilor puse de avocatul Statului.

Având, în vedere că, recurentul atacând cu opoziției sentința dată în acest mod în absența sa, Tribunalul, în urma concluziunilor puse de partea adversă, i-a respins opoziția ca inadmisibilă, motivând că, la termenul când s'a respins apelul a fost fixată judecarea întregului proces; că, pronunțarea asupra incidentului amânându-se la sfârșitul ședinței, deci după terminarea tuturor proceselor pendinte în acea zi, iar nu la ora 7 prevăzută de regulamentul ca ultimă limită pentru judecarea proceselor. Tribunalul, după respingerea incidentului a fost autorizat să ia în continuare judecarea apelului, iar dacă recurentul a lipsit, deși nimic nu l'a împiedicat a rămâne la judecata fondului, sentința dată în absența sa nu poate fi considerată ca dată în lipsă în sensul prevăzut de art. 148 proc. civilă astfel că dânsul din acest motiv nu are dreptul să o atace cu opoziție.

Văzând motivele de recurs astfel formulate:

1) „Instanța de fond, sezizată prin opoziția ce am făcut contra sentinței sale anterioare Nr. 266/Oct. 1924, — cu exces de putere violând principiul că, opoziția fiind creiată de legiuitor, ca o favoare acordată numai oponentului în interes general al dreptului de apărare, nu putea să se înstitue ea însăși instanță de control al propriei sale hotărâri Nr. 266/Oct. 1924, supusă numai recursului Curții; precum asemenea nu putea nici a revoca dreptul meu de opoziție, acordat motivat prin ultimul considerent al instanței competente a-l aplica, pe baza art. 148. 154 proc. civ., numai în persoana și în avantajul meu oponentul.

II. Instanța de fond comite o gravă eroare de drept; exces de putere; o greșită interpretare și violarea dispozițiilor art. 148, 111 bis, 95 proc., întru cât:

1) Stabilind că incidentul prealabil, relativ la nulitatea apelului (invocat în speță de avocatul Statului), iar constituit un singur proces (confundat cu fondul pricinii apelat de mine), deducând din această premisă neexactă, în drept consecvență și mai greșită, anume: că a fost destul să fiu prezinte și să discut, deși în prealabil, numai acel incident, ca prin aceasta, să rămână acea instanță constituită sau considerată legată cu caracter contradictoriu și fără drept de opoziție, — această îndoită gravă eroare de drept, rezultă luminos nu numai din cuprinderea art. 111 bis proc. civ., care creînd ordine de preferință între diferite excepțiuni, legiuitorul distinge efectele incidentelor chiar între dânselle, și prin urmare cu atât mai mult se impune distincțiunea între incident și fond, dar Tribunalul mai comite tot odată și un grav exces de putere confundând efectele incidentului cu fondul pricinii, pe care însă sentința Nr. 266/Oct. 1924, era o dovadă irevocabilă că incidentul ridicat de adversar în acea zi, nu numai că a intervenit rolul și calitatea părților, dar incidentul s'a judecat deosebit de fondul pricinii cu deosebite motive, cu alt dispoziitiv și alte căi de retractare.

2) Greșita interpretare și violarea dispozițiilor art. 148 pr. civ., se învederează întrucât este contrară expunerii de

motive care prin redacțiunea art. 148 proc. civ., a avut de scop a acorda în principiu, dreptul de opoziție oricărei părți litigante, care nu răspunde la strigarea pricinii sale (art. 148 pr. civ. și 154); iar prin excepțiune rezolvând controversa anterioară în redacția art. 148, a restabilit decăderea din dreptul de opoziție numai pentru acea parte care prezentându-se în instanță și având posibilitatea legală de a se apăra în fondul pricinii sale (art. 95 proc. civ.), dacă în loc a se apăra dezertează, retrăgându-se din instanță, fie refuzând a se apăra în total sau în parte, fie chiar că nu se mai prezintă la continuarea unor debateri începute și neterminate (despre a căror prelungire, partea a fost probabil și legalmente încunostințată). În aceste cazuri de sigur, acea parte nu mai poate uza de opoziție întrucât partea fiind prezintă în instanță și având cuvântul (art. 95 proc. civ.), prin urmare posibilitatea legală de a se apăra, este în interesul general al justiției a nu mai acorda acelei părți altă cale de apărare în locul celei refuzate.

Dar nu se poate susține, că legiuitorul a refuzat dreptul de apărare chiar acelei părți care n'a avut măcar posibilitatea legală a se apăra în fondul pricinii sale numai din cauza unui incident care a durat în tot decursul ședinței, până la sfârșitul ei legal (art. 148, 95 proc. civ.).

O asemenea interpretare este contrarie oricărei rațiuni, răsturnând chiar scopul legii care tinde a descuraja numai pe acei cari având posibilitatea legală de a se apăra, dezertează dela apărare, retrăgându-se din ședință; iar nu pe acei cari (având posibilitatea legală de a se apăra, dezertează de la apărare, retrăgând), din cauza incidentelor de șicane li s'au făcut imposibil dreptul de apărare.

C. S. I 24 Sept. 1913. B—C. S. I., 547 Dec. 5, 1911, B, 1912—C. S. I. Nr. 929 Sec. 21/912.

III. Violarea art. 154 proc. civ., a art. 142, 152 din Legea Organ. Judec. 1913 și a art. 17 Regulam. legei Organ. Judec. din 1913, întrucât :

La instanța de fond chemată a răspunde motivelor opuse de mine contra excepțiunii inadmisibilității opoziției și anume : (motivului că nu se putea respinge apelul meu după sfârșitul ședinței legale). — răspunde: susținând pe simple aprecieri de fapt substituite chestiunii de drept, interpretând înțelesul legal al cuvintelor „sfârșitul ședinței” pentru a diminua durata ședinței legale, interpretare care este contrarie atât aplicării înțelesului sfârșitului ședinței făcută prin sentința Nr. 266/Oct. 1924, asupra incidentului amânat pentru pronunțarea rezultatului la sfârșitul ședinței; cât și contrarie textelor legii art. 142 și 152 Legea organică judecătorească din 1913 și a art. 17 Reg. Legei Org. care aplică sfârșitul ședinței la ora fixată de lege.

IV. Violarea art. 142 și 152 Legea Organică Judecătorească din 1913 și a art. 17 și 28 din Reg. Legei Organice judecătorești, combinate cu art. 74, 76 proc. civ.; exces de putere și nemotivare, întrucât :

Am susținut că în tot intervalul ședinței dela 1 Oct. 1924 dela începutul incidentului și până la respingerea pronunțată, n'au avut măcar posibilitatea legală de a se apăra și nu se putea suprima dreptul de opoziție făcut contra sentinței Nr. 266/Oct. 1924, dată în lipsa mea, după pronunțarea rezultatului incidentului citit la sfârșitul ședinței, iar aceasta mai ales că, s'a respins apelul meu, în lipsa mea, dar și în lipsa formelor încunostințări substanțiale, despre continuarea ședinței legale sau după începerea judecării fondului dela sfârșitul ședinței înainte. Dar Tribunalul neputând tăgădui cele constatate prin ședința Nr. 266/1 Oct. 1924, răspunde în principal că, nu era obligatorie încunostințarea prelungirii ședinței doedată cu dispoziția amânării rezultatului la sfârșitul ședinței, dar prin acest răspuns violează pe față și aplică greșit disp. art. 142 și 152 Leg. Org. Judecătorească din 1913 și a art. 17 cu 28 din Reg. Legei Org. Judec. cari dispun :

Alineat final 17 : „Ședințele durează legalmente până la 6 ore seara. Este permis judecătorilor pentru terminarea unui

proces început în orele legale, să ordone o ședință de noapte”.

Art. 28. În toate amânările, părțile prezente, au dreptul a lua termenul în cunoștință. Această luare în cunoștință înlocuind citația, se va nota în jurnalul de amânare.

Toate aceste precise formalități din Reg. Leg. Org. Judec., aplică dreptul comun a formalităților substanțiale cerute de art. 72, 74 și 76 proc. civ., unica garanție contra surprinderilor fiind atât de învederat violate cu cât sentința supusă recursului după ce consideră că Tribunalul n'ar fi fost obligat a îndeplini în prealabil, aceste formalități substanțiale, apoi în subsidiar prin altă violare a acelor forme de procedură, afirmă greșit în drept : că dacă așa fi fost de față și nu așa fi lipsit, puteam fi obligat a mă apăra „hic et nunc” fără altă încunostințare prealabilă, ci momentan chiar la sfârșitul ședinței.

2) Mai mult încă : Tribunalul prin ultimele sale considerente bazându-se pe propria sa erare de drept comisă, admite că chiar după sfârșitul ședinței puteam fi obligat a continua ședința începând judecata fondului (fără încunostințare prealabilă), prin aceasta confundă : imposibilitatea de apărare din timpul ședinței sfârșite, cu dozebita posibilitate de apărare din cauza lipsei de a mă prezenta după sfârșitul ședinței : afirmând că : dacă nu așa fi lipsit după sfârșitul ședinței, ar fi rămas eventual posibilitate de a mă apăra. Astfel că, cu evident exces de putere înlătură dreptul meu de opoziție, care în orice caz de lipsa, după sfârșitul ședinței se putea respinge apelul în lipsă, fără drept de opoziție. Astfel, inutil mai siluește închizițiunea exercitată prin ultimele considerente asupra voinței mele de a descoperi cauza lipsei mele în momentul respingerei apelului, întrucât dacă lipsa mea are drept de opoziție dela lege și este dispensată de dispensarea cauzei intime care a provocat lipsa, Tribunalul mai exigent decât legiuitorul, putea măcar presupune cauza involuntară a momentului lipsei, aplicând cunoscuta regulă : „a l'impossible nul n'est tenu!”

Considerând că, este neîndoios că, o pricină sorocită pentru un anume termen de judecată, este sorocită pentru toate incidentele ce pot fi ridicate cu ocaziunea cercetării ei; că, amânarea în aceeași zi a pronunțării numai asupra unui incident, fie la redeschiderea ședinței ridicate tocmai pentru a se discuta asupra lui, fie la terminarea proceselor aflate pe rol, lasă deschisă pentru aceeași zi continuarea întregului proces și ca atare partea care a pus concluziuni asupra incidentului, este datoare cât timp instanța nu s'a pronunțat că debateria fondului s'a amânat pentru alt termen să aștepte venirea din nou la rând a procesului său, pentru a pune concluziunile în fond, în cazul eventual când instanța, respingând incidentul, dispune continuarea procesului.

Că, aceasta reiese din interpretarea dispozițiilor din textele legii de organizarea judecătorească și a Regulamentului ei.

Că în speță este constant că, Tribunalul, la ședința din 1 Octombrie 1924, a amânat pentru finele ședinței, numai pronunțarea asupra incidentului, fără a fixa alt termen de judecată pentru discutarea fondului; că de aici urmează, că recurentul a fost pus, chiar prin aceasta în cunoștință că la sfârșitul ședinței, care era acel al terminării proceselor pendinte pe rol, i se va da cuvântul în fond, în cazul când incidentul se va respinge;

Că, de aceia și întrucât el însuși nu contestă că, nici o altă piedică legală nu l'a pus în imposibilitate de a aștepta până la sfârșitul ședinței pronunțarea asupra incidentului lipsa sa și nepunerea concluziunilor în fond atunci când Tribunalul respingând incidentul a dispus continuarea debaterilor, nu se poate impută decât numai sieși, iar nu pro-

cedării Tribunalului, care a fost conformă normelor stabilite de lege în materie.

Că, astfel fiind, iar art. 148 pr. civ. acordând dreptul de opoziție numai părților cari n'au răspuns la strigarea pricinii, iar nu și aceluia cari s'au prezentat și n'au voit să pună concluziuni sau ea în speță punând concluziuni asupra unui incident nu au mai pus concluziuni în fond, deși judecarea fondului nu s'a amânat la alt termen ci era în continuare, urmează că din toate punctele de vedere criticate prin motivele de casare, sentința instanței de fond a fost dată cu o exactă aplicare a principiilor legii referitoare la materie astfel că, motivele de casare devenind nefondate, recursul se respinge.

Pentru aceste motive Curtea, respinge recursul.

CURTEA DE APEL CONSTANȚA

Audiența dela 19 Noembrie 1925

Președinția d-lui R. C. BENIȘACHE, Consilier

Hristu T. Dragnef cu Șeful de post George Ilie

Decizie Corecțională No. 268

Ofițer de poliție judiciară. Comiterea unui delict în exercițiul funcțiunei. Partea lezată. Dacă poată sesiza direct instanța competentă, adică Curtea de apel? Art. 493 pr. civ.

Legiuitorul în art. 493 pr. civ. dispunând că atunci când un ofițer de poliție judiciară va fi prevenit ca făptuitor, în exercițiul funcțiunei sale, de un delict care atrage după sine o pedeapsă corecțională, Ministerul public de pe lângă Curtea de apel îl va cita înaintea acestei Curți, care se va pronunța fără apel, înseamnă că et s'a abătut dela principiile generale în materie de urmărire penală, după care partea lezată printr'o infracțiune penală se poate plânga de dreptul la instanța respectivă și pune astfel în mișcare acțiunea publică, cum a fost în speță.

Curtea,

Având în vedere că din lucrările aflate la dosar se constată că Hristu Tudor Dragnef din satul Nădejde, Comuna Hasi-chioseler, Județul Caliacra a chemat în judecată penală directă înaintea acestei Curți de apel, conform art. 493 pr. penală, pe Gheorghe Ilie, șeful postului de jandarmi, imputându-i că pe când se găsea în exercițiul atribuțiilor sale de ofițer de poliție judiciară, a venit la domiciliul său și l'a ridicat legându-l cu mâinile la spate și ducându-l la postul de jandarmi, unde l'a bătut și ținut arestat;

Ascultând pe d-l Procuror General în concluziuni, care a arătat că Curtea este rău sesizată prin această acțiune directă, precum și pe reclamant;

Considerând că art. 493 pr. penală dispune că atunci când un ofițer de poliție judiciară va fi prevenit ca făptuitor, în exercițiul funcțiunei sale, de un delict care trage după sine o pedeapsă corecțională, Ministerul public de pe lângă Curtea de Apel îl va cita înaintea acestei Curți care se va pronunța fără apel.

Considerând că prin această dispozițiune, legiuitorul s'a abătut dela principiile generale în materie de urmărire penală, după care partea lezată printr'o infracțiune penală se poate plânga de-a dreptul la instanțele represive, punând astfel în mișcare acțiunea publică, fără să fie nevoie de intervențiunea Ministerului public;

Că de câte ori este vorba de o plângere îndreptată contra unor ofițeri de poliție judiciară, cari sunt niște auxiliari ai parchetului, legiuitorul a voit ca acea plângere să fie întâi cercetată de Procurorul General, sub al cărui control și supraveghere lucrează ofițerii de poliție judiciară, pentru ca să nu se dea curs unor plângeri neîntemeiate și pornite numai din ură și resentimente din partea celor ce au fost urmăriți

și instruiți de dânsii, ceea ce ar fi adus o atingere gravă prestigiului acestor auxiliari ai parchetului.

Considerând că față cu această derogare formală prevăzută și înscrisă în art. 493 pr. penală, partea vătămată printr'un delict săvârșit de un ofițer de poliție judiciară în exercițiul funcțiunei sale, nu are dreptul de a sesiza direct Curtea de Apel și a o investi cu judecarea infracțiunei.

Considerând că nu se poate susține în mod serios că prin această procedură excepțională, partea lezată ar fi împledecată de a se plânga de delictul comise de funcționarii publici în prejudiciul lor, închizându-i-se astfel orice cale unde să poată reclama, deoarece prin derogatiunea admisă prin lege nu s'a ridicat părții decât numai dreptul de sesizare directă a instanței penale de judecată, partea putând însă să se adreseze Parchetului General ori Ministerului de justiție care poate interveni pentru a se deschide acțiunea publică de câte ori plângerea ar fi justă și întemeiată.

Având în vedere că, în speță, reclamantul Hristu Tudor Dragnef prin plângerea sa directă imputând șefului postului de jandarmi din Hasi-chioseler că pe când se găsea în exercițiul atribuțiilor sale de ofițer de poliție judiciară a săvârșit faptul de lovire și arestare ilegală, urmează că această Curte nu este bine sesizată cu o astfel de cerere.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Consilier R. C. Benișache, Curtea constată că este rău sesizată această Curte.

(ss) R. C. Benișache, N. N. Papadat, I. Oprescu.

NOTA. — Articolul 493 din proc. penală poate fi prenumarat printre așa zisele texte boclușe. Acest articol a provocat în practică și prin ricoșeu, deci și în doctrină, o sumă de discuțiuni, cari astăzi mai mult sau mai puțin par definitiv soluționate.

Astfel s'a pus întrebarea, care se pune și în speța ce adnotăm, dacă partea vătămată are dreptul de a pune în mișcare acțiunea publică, în cazurile prevăzute de art. 493, printr'o cerere directă adresată instanței competente, adică Curții de apel.

S'a mai pus întrebarea dacă partea vătămată poate să-și alăture acțiunea sa privată la acțiunea publică și în consecință să se constituie parte civilă atunci când inculpatul este judecat de Curtea de apel conform art. 493 proc. penală.

Deasemenea s'a mai discutat dacă art. 493 proced. penală este aplicabil atunci când în momentul punerii sub urmărire, persoanele enumerate de acest text au pierdut prin demisiune, eșire la pensie, destituire calitatea de ofițeri de poliție judiciară, judecatori, etc. (1).

O serie de alte discuțiuni poartă asupra instrucțiunei și judecării în cazurile cari cad sub prevederile art. 493 pr. pen. de ex.: ce valoare au actele de instrucțiuni făcute după procedura instrucțiunei prealabile ordinare?; (2) este sau nu nevoie să se facă ra-

1) În sens afirmativ deciziunea recentă a Înaltei Curți de casajie, s. II Nr. 2339 din 9 Iunie 1926 în *Jurisprudența generală*, 1926, speța 1568.

2) S'a decis că instrucțiunea prealabilă făcută de procurorul tribunalului, sau de judecătorul de instrucție care nu ar fi fost delegat conform art. 494 pr. pen., ori chiar instrucțiunea orală făcută de un tribunal incompetent sunt fără valoare. (v. *Frațișteanu*, Proc. penală adnotată, art. 493, nr. 25 și urm.

Instrucțiunea trebuie să fie făcută oral de Curtea de Apel (Cas. II, dec. 306 din 23 Febr. 1921, *Jurisprudența română*, 1921, speța 154). Procurorul general nu face decât să cerceteze temeinicia învinuirii, adunând elemente care să-i servească la luarea hotărârii dacă trebuie sau nu să trimită pe inculpat înaintea Curții (instrucțiune oficială). v. *Dalloz*, 1894. 1. 366.

port în cauzele judecate conform art. 493 ? (3); instanța se va compune cu 3 sau 5 consilieri ? (4), dacă complicii și coautorii se judecă de Curtea de apel ? și altele (4 bis).

După cum vedem, am eliminat toate acele discuții extrinseci textului articolului 493, dar cari se pot ivi cu ocaziunea aplicației sale, ca de ex.: a) dacă un act este sau nu un act de poliție judiciară și deci dacă cel ce l'a săvârșit a lucrat ca ofițer de poliție judiciară sau nu; b) dacă un ofițer activ delegat să îndeplinească o funcțiune civilă care îi conferea calitatea de ofițer de poliție judiciară este justițiabil în cazurile prevăzute de art. 493 de Curtea de apel sau de instanțele militare (5); și așa mai departe. Am putea cita astfel un număr nesfârșit de atari chestiuni.

Ne vom ocupa însă în această adnotațiune numai de situațiunea și drepturile părții vătămate în pricinile ce cad sub prevederile art. 493.

Legea noastră de procedură penală a conferit părții vătămate două prerogative în desfășurarea acțiunii represive și anume: dreptul de a pune în mișcare acțiunea publică constituindu-se parte civilă și dreptul de a-și alătura acțiunea sa, privată la acțiunea publică, în cazul când această acțiune se găsește deja promovată.

Primul drept nu este nici exclusiv și nici general. Nu este exclusiv fiindcă dreptul de a pune acțiunea publică în mișcare aparține și Ministerului public. Nu este general fiindcă legea a statornicit și excepțiuni când partea civilă nu poate promova acțiunea publică (6), după cum a statornicit asemenea excepțiuni și pentru Ministerul public (adulter, răpire de minori urmată de căsătorie, împăcarea părților înainte ca Ministerul public să se fi sesizat în infracțiunile prevăzute de art. 82 leg. jud. ocoale).

Al doilea drept este însă exclusiv conferit părții vătămate, așa după cum exercițiul acțiunii publice (care nu trebuie confundat cu punerea în mișcare) este un drept exclusiv atribuit Ministerului public.

În cazul art. 493 pr. pen. făcut-a legea o excepțiune dela regula că partea vătămată poate pune direct în mișcare acțiunea publică ?

Doctrina și jurisprudența au răspuns în general afirmativ (7). Această soluțiune trebuie să fie socotită

3) S'a decis în mod constant că nu se face raportul cerut de art. 204 pr. pen. în cazul când Curtea de Apel judecă în primă și ultimă instanță: Cas. II, dec. 3310 din 10 Noembrie 1925 în *Jurisprudența generală*, 1926, speța 234; vezi și nota d-lui I. P. Stănescu în *Jurisprudența generală*, 1925, speța 1744.

4) Compunerea va fi cu 3 consilieri. Cas. II, dec. 2339 din 9 Iunie 1926, în *Jurisprudența generală*, 1926, speța 1566.

4 bis) În sens afirmativ *Jurisprudența generală*, 1925, sp. 1290, cu nota noastră.

5) S'a decis că este competente Curtea de apel, v. Cas. II, dec. 1005 din 8 Martie 1926, în *Jurisprudența generală*, 1926, sp. 1164. Privitor la jandarmi vezi Cas. II, dec. 2287 din 31 Oct. 1922 în *Jurisprudența Română*, 1923, sp. 76.

6) În materie criminală de exemplu partea vătămată nu are dreptul de a pune în mișcare acțiunea publică decât pentru a provoca cercetări, ea nu poate însă sesiza Curtea cu jurați, și cu toate că acțiunea publică a fost deschisă rămâne, Camerei de acuzare să decidă dacă cațā a fi promovată mai departe.

7) *Garraud*, Instr. crim. IV, p. 581; *Normand*, Cours, nr. 892; *Boitard*, Leçons, p. 776, nr. 840; *Vidal et Magnol*, Cours, ed. VI, p. 919, nota 3, b.; *Legraverend*, Législation crim. I, p. 500; *Bourgignon*, Man. d'instr. criminelle, II, p. 7; *Ortolan et Ledeau*, Ministère public, II, p. 210; *Molènes*, Fonct. du proc. de roi, I, p. 182; *Dutruc*, Ministère public, II, p. 857 nr. 2 și 3. *Jurisprudența Dalloz*, Répertoire, voi. Instr. crim. nr. 66 și *Sirey*, 83. 1.

ca temeinică, fiindcă și textul legii și rațiunea procedurii speciale prevăzută de acest text, indică prezența unei atari excepțiuni.

Dacă legiuitorul s'ar fi mulțumit cu regula generală înserată în cadrul dispozițiunilor preliminare, prin care conferă părții vătămate dreptul de a pune în mișcare acțiunea publică și nu ar fi mai revenit în rezultatul codului cu precizări complementare, desigur că ar fi fost greu să se susțină ca art. 493 face o excepțiune dela regula generală. Dar legiuitorul revine și precizează în materie polițienească (art. 143 pr. pen) și în materie corecțională (art. 178 pr. pen). că tribunalele vor putea fi sesizate direct de partea vătămată. Tot astfel în privința delictelor de presă (art. 226 alin. 3 pr. pen.). Așa dar unde legiuitorul a voit să permită sesizarea directă a spus-o expres și această preocupare marchează implicit excepțiunile și deci argumentul *per a contrario* nu ni-l impune un text ci întreagă legea.

Dar însăși redacțiunea pe care legiuitorul a dat-o art. 493 accentuează, dacă ținem seamă de felul de procedare arătat mai sus, că este vorba de o excepțiune. În adevăr, textul spune că: „Ministerul public de pe lângă Curtea de apel îl (pe învinuit) cita în fața Curții“, ori nu vedem față de această preciziune cum ar mai fi loc și pentru partea civilă în promovarea acțiunii publice.

În fine rațiunea cari a determinat pe legiuitor să restrângă beneficiul celor două grade de jurisdicțiune, impunând învinuiților conform art. 493 o judecată unică, aceiaș rațiune îi impunea să atenueze rigoarea rezultată din răpirea celor două grade de jurisdicțiune printr-o mai deplină preîntâmpinare a reclamațiunilor nefondate și temerare. Legiuitorul dispunând prin art. 493 că persoanele anume arătate de acest text vor fi judecate direct de Curtea de apel, nu a făcut aceasta pentru a da învinuiților siguranța unei judecăți mai cumpănite, ci pentru a da o cheazășie tocmai celor ce se plâng contra persoanelor indicate de art. 493 că aceste persoane nu vor fi judecate cu părtinire și deci de a alunga orice suspiciune. Dar legiuitorul a ținut să păstreze o atitudine în care interesele tuturor să fie luate în seamă și de aceia a oferit și persoanelor prevăzute de art. 493 cheazășia că nu vor fi țarâte la bara justiției până ce în prealabil nu se va examina de Procurorul general seriozitatea reclamațiunii.

Iată de ce credem că partea vătămată nu poate face cerere directă înaintea Curții de apel și nu poate pune în mișcare acțiunea publică. Ea are însă dreptul conferit de art. 5 alin. ultim proc. pen. de a face plângere Procurorului general sau chiar Ministrului de justiție.

Dar dacă de *lege lata* aprobăm soluțiunea aceasta, de *lege ferenda* suntem și contra ridicării beneficiului celor două grade de jurisdicțiune și contra ridicării dreptului părții vătămate de a pune în mișcare acțiunea publică, în cazurile prevăzute de art. 493 proc. penală.

Legiuitorul nostru credem că ar proceda cuminte urmând calea deschisă de Legea de organizare judecătorească din 1924, care a abrogat dispozițiunile din procedura civilă privitoare la acțiunea recursorie (art. 305-315 pr. civ.) supunând această acțiune la regulile

185. La noi mai recentă: Cas. II, dec. 2291 din 14 Decembrie 1921, în *Jurisprudența română*, 1922, sp. 119 și *Curierul judiciar*, 1922, p. 165 cu nota E. C. Decusară. Contra: *Carnot*, Instr. crim. art. 479; *Degois*, Traité, nr. 1436; *Tanoviceanu*, Proc. pen. nr. 59; *Tr. Alexandrescu*, Propuneri pentru reforma proc. pen. Revista Penală, 1923.

de procedură și competență obișnuite (art. 216 și 217 Legea organiz. judec.)

Acelaș lucru va trebui să se facă și în penal, cu privire la urmărirea și judecarea persoanelor arătate de actualul art. 493 proc. pen. pentru infracțiunile comise în execuțiul funcțiunei. O singură abatere credem că ar trebui admisă și anume: că în aceste cazuri chiar atunci când după regulile obișnuite ar fi competențe instanțele din localitatea unde funcționează cel dat în judecată, aceste instanțe nu vor putea instrumenta și judeca, ci se va trimite pricina în cercetarea și judecarea instanțelor similare dela reședința Curților de apel, iar când infractorul ar funcționa chiar la această reședință, atunci pricina se va trimite la instanțele similare dela reședința celei mai apropiate Curți de apel. Aceasta pentru a înlătura orice suspiciuni și pentru a evita cererile de strămutare care s'ar formula desigur în mod sistematic (8).

Dar dacă în sistemul actual s'a decis că partea vătămată nu poate pune în mișcare acțiunea publică prin cerere directă adresată Curții de apel și dacă credem temeinică această soluțiune, în schimb nu putem spune acelaș lucru despre părerea unor autori, împărțită uneori și de jurisprudență, cum că partea vătămată în cazurile prevăzute de art. 493 nu se poate nici cel puțin constitui partea civilă și deci urmări pretențiunile sale civile înaintea Curții de apel, ci ea trebuie să se adreseze instanțelor civile (9).

Două argumente s'au adus în sprijinul acestei teze: 1) S'a spus că din moment ce s'a ridicat părții vătămate dreptul de a pune în mișcare acțiunea publică, implicit i s'a închis și dreptul de a aduce acțiunea privată înaintea instanței penale, legiuitorul voind să sustragă amestecului părții vătămate pricinile penale vizate de art. 493; 2) Că dacă s'ar admite ca partea vătămată se poate constitui parte civilă, s'ar răpi părților, în privința acțiunei private, beneficiul a două grade de jurisdicțiune, beneficiu pe care legiuitorul nu l'a restrâns în cazul art. 493 decât numai sub raportul acțiunei publice.

Nici unul din aceste argumente nu este temeinic. Dreptul părții vătămate de a se constitui parte civilă este absolut independent de dreptul de a pune acțiunea publică în mișcare. Prin art. 8 pr. pen. se dă în mod general, și legea nu mai revine în tot cuprinsul ei, dreptul părții vătămate de a-și alătura acțiunea privată la cea publică. Dela această regulă nu găsim absolut nici o excepțiune în conda de procedură penală și chiar în legile speciale. Singur codul justiției militare închide părții vătămate accesul instanței penale, dar excepțiunea aceasta este legitimă și explicabilă.

Așa dar fără un text expres care să fi ridicat părții vătămate dreptul de a se constitui parte civilă în instanța penală, nu putem să-i interzicem accesul la această instanță (10).

Afirmațiunea că legiuitorul ar fi voit ca partea vătămată să nu ia parte la judecarea pricinilor prevă-

zute de art. 493 este absolut fantezistă. Legiuitorul a voit numai ca urmărirea pe baza art. 493 să fie sus-trase părții vătămate pentru a se evita acțiunile temerare, dar din moment ce procurorul-general a găsit o învinuire serioasă și a trimis pe vinovat înaintea Curții de apel, se mai poate oare spune că prezența părții vătămate ar fi inutilă și ar jena?

Al doilea argument în aparență s'ar crede mai temeinic, dar numai în aparență. Beneficiul a două grade de jurisdicțiune nu este un principiu absolut nici în privința acțiunei publice, nici în privința celei private, dovadă că cele mai importante pricini crimele și deci acțiunile derivate din ele se judecă de o instanță unică, Curtea cu juri.

Art. 1 din proc. penală spune că din orice infracțiune naște o acțiune publică și mai poate naște și una privată; iar art. 8 tot din proc. pen. statornicește că acțiunea privată se poate urmări odată cu cea publică. Așa dar cine a comis o infracțiune știe că instanța (una sau două, câte vor fi) care îl va judeca în acțiunea ce tinde la pedepsire, îl va putea judeca și în acțiunea ce are de scop desdăunarea părții vătămate. Acțiunea privată fiind un accesoriu al acțiunii publice în instanța penală, ea urmează regulile de competență fixate pentru aceasta din urmă. Inculpatul nu poate pretinde, atunci când legea a fixat o singură instanță pentru judecarea acțiunii publice, că-i se respecte beneficiul a două grade de jurisdicțiune pentru acțiunea privată, fiindcă o atare pretențiune se lovește de voința aceleiași legi care a decis că acțiunea privată se va putea urmări deodată cu cea publică, fără distincțiune dacă aceasta din urmă trece sau nu prin mai multe grade de jurisdicțiune. Deci pentru inculpat argumentul cu beneficiul a două grade de jurisdicțiune cade în cazul de care ne ocupăm.

Rămâne să discutăm acest argument pentru partea vătămată. Conform art. 8 proc. penală partea vătămată are a alege între instanța penală și instanța civilă sub raportul valorificării pretențiunilor sale. Această alegere este însă o facultate lăsată absolut la discuțiune părții vătămate și ea dăinuiește până în momentul când această parte s'a pronunțat pentru una din căi (făcând să intre în joc principiul *electa una via*), sau până în momentul când încetează posibilitatea de constituire ca parte civilă (închiderea desbaterilor).

Alegerea fiind lăsată la facultatea părții vătămate, liberă va fi această parte, atunci când știe că procesul penal se judecă în prima și ultimă instanță (cum e cazul art. 493), să prefere calea civilă unde are beneficiul a două grade de jurisdicțiune, dar iarăși liberă va fi să opteze pentru instanța penală și nimeni nu va putea să-i opună obiecțiunea ca procedând în acest fel ar nesocoti principiul celor două grade de jurisdicțiune, fiindcă în cazul acesta beneficiul celor două grade nu este impus părții vătămate, ci acordat exclusiv în favoarea sa, putându-l primi prin optarea pentru instanța civilă, sau putând renunța la el prin alăturarea acțiunei private la cea publică.

De aceea credem că partea vătămată se poate constitui parte civilă înaintea Curții de apel în pricinile ce au a fi judecate în primă și ultimă instanță conform art. 493 proc. pen.

VINTILA DONGOROZ

Avocat

8) Codul de proc. pen. italian din 1914, art. 39 prevede trimiteră la instanțele similare din localitatea cea mai apropiată.

9) Tanoviceanu, Proc. penală, nr. 208.

Admit că partea vătămată se poate constitui parte civilă și în cazul art. 493 pr. pen. (479 instr. crim. fr.): *Garraud*, Instr. criminelle, IV, p. 582; *Dutruc*, op. cit. II, p. 857; *Legraverend*, op. cit. p. 475; *Dalloz*, Répert. vo. Mise en jugement de fonction nr. 280.

10) La noi s'a pronunțat în sensul susținerilor noastre: Curtea de Apel București, s. I, dec. 143 din 5 Oct. 1923, în *Jurisprudența generală*, 1924, speța 323.

— A apărut: *Funcționarii judecătorești și modificarea articolului 134 din procedura civilă*, de d-l Ștefan Ștefănescu, prim-grefier la Curtea de apel din București. Prețul 10 lei.

TRIBUNALUL ROMANAȚI SECȚIA I-a

Audiența dela 19 Iunie 1925

Președinția d-lui EUG. MĂRCULESCU, Președinte

M. Ionescu cu Ministerul de Finanțe

Sentința Civilă No. 247

Impozitul pe lux și cifra afacerilor. Agricultor proprietar care își administrează și exploatează singur proprietatea. Dacă poate fi impus la plata taxei de 1 la sută pe cifra de afaceri cu ocaziunea vânzării recoltei de pe proprietatea sa. Art. 29, 35, 36, 37 și 42 din legea impozitului pe lux și cifra de afaceri din 1 August 1921 și art. 3 și 30 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe din 23 Februarie 1923.

Prin „agricultori” din art. 36 alin. 5 din legea asupra impozitului pe lux și cifra afacerilor nu se pot înțelege decât acele persoane care se ocupă cu exploatarea agricolă, ca arendași, întreprinzători, etc., care trag profit din exploatare și care n'ar plăti nici un impozit dacă n'ar fi prevăzuți de acest text de lege.

Prin acel cuvânt nu se pot înțelege proprietarii agricultori care își administrează și exploatează singuri proprietatea și care au fost impuși deja în baza art. 3 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe cu ocaziunea recensământului proprietății lor.

În asemenea condițiuni, nu poate fi condamnat ca contravenient la legea asupra impozitului pe lux și cifra de afaceri agricultorul proprietar care n'a plătit taxa de 1 la sută cifra de afaceri cu ocaziunea vânzării produselor de pe proprietatea sa.

S'au ascultat apelantul M. Ionescu prin avocatul Ion Stănculescu.

Tribunalul deliberând,

În majoritate a pronunțat următoarea sentință:

Asupra opozițiunii făcute de contravenientul apelant M. Ionescu, învătător din comuna Șopârlița cu domiciliul ales la d. avocat Iancu D. Stănculescu din Caracal strada Traian 6, contra sentinței Nr. 409 din 924 confirmătoare deciziunii Administrației financiare Romanai, prin care aprobându-se procesul-verbal cu data de 12 Iulie 1924, încheiat de d. controlor fiscal Th. Grigorescu al circ. 4 Osica de Sus, este impus la 900 lei taxele pe cifra afacerilor pentru că a pus în comerț cereale recoltate pe proprietatea sa încasând ca preț 45.000 lei fără a achita taxa în chestiune cuvenită fiscoi și la 100 lei amendă pentru că prin acest fapt a contravenit la art. 36 din legea impozitului pe lux și cifra afacerilor.

Având în vedere susținerile oponentului — apelant prin procuratorul său și actele aflate la dosar;

Având în vedere că prin procesul-verbal mai sus menționat se arată oponentul de azi Mihai Ionescu este proprietar a mai mult de 25 hectare pământ și că la 25 Februarie 1924 a vândut cereale în sumă de 45.000 lei la care a plătit taxele de timbru proporțional de 1 la sută sub chitanța percepției Nr. 47 din 924, iar ca impozit de 1 la sută pe cifra afacerilor n'a achitat nici o sumă la această vânzare; că a contravenit dispozițiilor art. 36 din legea impozitului pe lux și cifra afacerilor, instrucțiunilor de aplicare ale acestei legi și ordinelor în vigoare ale Ministerului de finanțe și s'a făcut pasibil de penalitatea prevăzută de art. 37 par. 2, așa că a fost condamnat să plătească suma de 900 lei, îndoit taxa impozitului de 1 la sută la valoarea cerealelor vândute — 45.000 lei — plus 100 lei amendă;

Având în vedere că din certificatul Nr. 487 din 924 eliberat de percepția circ. 27 Pârșcoveni se constată că apelantul — oponent Mihai Ionescu din comuna Șopârlița este înscris în rolurile de contribuțiuni cu 17 hectare și 50 arii teren arabii și 0,25 arii vie pentru care este impus la un venit anual de 5400 lei;

Având în vedere că pentru rezolvarea acestei chestiuni ur-

mează a vedea dacă un proprietar agricol care-și exploatează singur proprietatea poate să fie impus la plata taxei cifrei de afaceri și deci dacă a contravenit dispozițiilor legii impozitului pe cifra de afaceri, a instrucțiunilor și ordinelor Ministerului de finanțe;

Considerând că conform art. 29 din legea asupra impozitului pe cifra de afaceri, cu începere dela 1 Septembrie 1921 se înființează un impozit asupra cifrei afacerilor făcute în România de persoanele care, obișnuit sau accidental, vând mărfuri, sau cumpără pentru a revinde, bonuri, ori fac acte depinzând de întreprinderile agricole, miniere, industriale sau comerciale, etc.; de unde rezultă că acest impozit este înființat numai asupra persoanelor care fac acte de comerț, fac o afacere, care le aduce vre-un profit din care Statul urmează să-și ia cota lui parte de 1 la sută asupra acestui profit;

Având în vedere că art. 36 al. 5 din legea impozitului cifrei de afaceri dispune că și agricultorii sunt persoane vizate de această lege și sunt obligați a declara cantitățile și natura produselor lor agricole de orice fel pentru ca plata impozitului să se facă înăuntrul termenelor ce se vor stabili prin decizie treptat cu vânzările făcute;

Că prin cuvântul „agricultori”, prevăzut de art. 36 al. 5 din legea asupra impozitului cifrei de afaceri, legiuitorul nu a putut să înțeleagă decât pe acele persoane care se ocupă cu exploatarea agricolă ca arendași, antreprenori, etc., care trag profituri din exploatare și care nu ar plăti nici un impozit dacă nu ar fi prevăzuți în această lege, iar nu pe proprietarii agricultori care își administrează și exploatează singuri proprietatea și care au fost impuși deja în baza art. 3 din legea de unificare a contribuțiilor directe cu ocaziunea recensământului făcut proprietății lor;

Că astfel urmează să se înțeleagă dispoziția art. 36 al. 5 din legea cifrei de afaceri rezultă și din dispozițiunile art. 30 al. 3 partea ultimă a legii contribuțiilor directe unde se arată că imobilele întreprinderilor industriale nu mai sunt impuse la impozitul pe veniturile proprietăților, prevăzut de art. 3 ci la acel prevăzut de art. 30 din legea contribuțiilor directe, de unde rezultă că nu se poate pretinde proprietarului imobilului ce îl exploatează singur două impozite asupra venitului proprietății sale;

Că dacă Ministerul de finanțe prin art. 42 din legea asupra impozitului pe lux și cifra de afaceri poate da instrucțiuni pentru aplicarea legii, instrucțiuni care sunt obligatorii, prin acest articol însă nu este îndrituit a da deciziuni care să interpreteze textele din lege și restălmăcindu-le să creeze impozite neprevăzute de dânsa;

Că a admite interpretarea dată de Ministerul de finanțe prin decisiunea Nr. 129658 din 921 a art. 35 și 36 din legea impozitului pe cifra de afaceri înseamnă a crea în sarcina proprietății un nou impozit neprevăzut de lege, care ar face pe proprietar ca, în loc să-și administreze și exploateze singur proprietatea, ca să scape de acest impozit, să-și arendeze imobilul;

Considerând că conform art. 109 din Constituție nici un impozit de orice natură nu se poate stabili și percepe decât pe baza unei legi;

Având în vedere că oponentul-apelant Mihai Ionescu nefiind o persoană care să facă comerț ori acte depinzând de întreprinderi agricole, miniere, etc., ci proprietar care își administrează și exploatează singur proprietatea pentru care plătește impozitul stabilit, după cum se vede în certificatul Nr. 487 din 924 eliberat de percepția Pârșcoveni, el nu intră în prevederile art. 29 legea impozitului pe cifra de afaceri și nu poate fi condamnat ca contravenient la această lege pentru vânzarea produselor de pe proprietatea sa, așa că opoziția și apelul său sunt admisibile;

Văzând și dispozițiunile art. 29, 35 și 37 legea impozitului pe lux și cifra de afaceri și art. 30 din legea contribuțiilor directe;

Pentru aceste motive redactate de d. președinte Eugeniu Mărculescu, Tribunalul admite opozițiunea, etc.

(ss) E. Mărculescu, I. Anastasiu

Opiniune

Noi, Ștefan Constantinescu, judecător de ședință de pe lângă acest Tribunal:

Având în vedere că la 12 Iulie 1924, Controlorul fiscal din Osica de pe lângă Administrația financiară a județului Romanai a constatat prin procesul-verbal că Mihail Ionescu din comuna Șopârlița, județul Romanai, la data de 28 Februarie 1924 a vândut cereale încasând suma de lei 45.000, la care a plătit taxa timbrului proporțional de 1 la sută, iar impozitul de 1 la sută pe cifra afacerilor nu l'a plătit la această vânzare;

Că, deci a contravenit dispozițiilor art. 36 din legea impozitului pe lux și cifra afacerilor și prin același proces-verbal l'a condamnat să plătească lei 900, însoțit impozitului de 1 la sută la venitul de 45.000 lei și amenda fixată la minimum de 100 lei, proces-verbal care s'a aprobat de Administrația financiară a jud. Romanai;

Având în vedere că nimitul contravenient, contra acestei condamnări a făcut apel, care i s'a respins ca nesusținut de acest tribunal și apoi, opoziție cu care ocaziune a susținut că dânsul, ca agricultor proprietar numai a 17 hectare jumătate pământ arabil, nu e obligat să plătească la produsele rezultate din pământul său taxa pe cifra afacerilor ci numai agricultorii cu mai mult de 25 hectare, prezentând în dovedire un certificat al percepției Pârșcoveni din care se constată că într'adevăr dânsul este înscris în rolul de contribuțiuni directe al comunei Șopârlița cu 17 hectare și 50 arii teren arabil și 25 arii vie;

Considerând că din legea asupra impozitului pe lux și cifra afacerilor dela 1 Septembrie 1921 nu rezultă că agricultorii sunt scutiți de a plăti fiscalului impozitul pe cifra afacerilor atunci când își vând produsele lor agricole și din articolul 30 al legii reiese în mod evident o singură scutire și anume cazul când micii agricultori își vând produsele în piețe și târguri de alimente aduse de ei înșiși în câtimi mici, — iar art. 35 scutește pe agricultori numai de a ține registru vizat de Administrația financiară respectivă, în care să se treacă zi cu zi mărfurile, alimentele sau obiecte vândute, cum obligă pe toți cari vând și chiar pe cei cari prestează servicii și au orice fel de profit constituind remunerația serviciului, din curtaș, comision, remiză, salariu, preț de locație, dobândă, scont, etc.;

Că, dacă se citește partea finală a articolului 36 din această lege se vede că legiuitorul obligă pe toți agricultorii în general, fără să facă distincție între cei cari au sub sau peste 25 hectare pământ arabil, ca să declare cantitățile și natura produselor lor agricole sau animale de orice fel arătând cantitățile reținute pentru ei și pe cele destinate vânzării numai în vederea percepției acestui impozit pe cifra afacerilor, mai arătându-se în acest articol că aceste declarațiuni ce trebuie să facă toți agricultorii, cu începere dela aplicarea legii, 21 Septembrie 1921, urma să fie întocmite în termenul și în forma ce se va stabili prin deciziuni ale Ministrului finanțelor sub îngrijirea primarilor, și că declarațiile să fie înregistrate la percepția într'un registru statistic, iar plata impozitului să se facă înăuntrul termenilor ce se vor stabili prin aceeași decizie treptat cu vâzările efectuate;

Că, Ministerul de finanțe, pentru aducerea la îndeplinire a dispoziției înscrise în art. 36 din legea asupra impozitului pe lux și pe cifra afacerilor, a dat deciziunea Nr. 129658 din 1 Octombrie 1921, care e publicată în Monitorul Oficial din 2 Octombrie 1921, care face parte integrantă din această lege și despre care deciziune nu se poate spune că schimbă principiul de impunere al legii, pentru că nu scutește pe nici un agricultor de impozitul pe cifra afacerilor ci numai decide în privința modalității de făcut declarațiunile și plata acestui impozit reglementând în mod amănunțit că agricultorii cari exploatează

terenuri agricole în întindere dela 25 hectare în sus, sunt obligați să facă declarații individuale de cantitățile de produse rezultate din exploatarea lor și să plătească impozitul de 1 la sută pe cifra afacerilor pentru vânzările dela 15 Octombrie 1921 înainte, odată cu acele vânzări, iar agricultorii cari exploatează terenuri agricole sub 25 hectare, în categoria cărora se găsește și contravenientul Mihail Ionescu, sunt obligați după lege și după decizie ca să facă declarații colective la primăriile cărora aparțin, în prezența percepătorului respectiv, pe formulare ce se vor întocmi și trimite de minister; că, în declarații se vor trece deslușit cantitățile de produse ce se rețin de către aceștia pentru trebuințele lor și cele destinate vânzării, iar plata impozitului de 1 la sută pe cifra afacerilor, pentru toți agricultorii cu mai puțin de 25 hectare să se facă, nu cu ocazia vânzării produselor cum fac cei cu mai mult de 25 hectare, ci la epocile ce se vor fixa de minister după întocmirea registrelor statistice;

Că din toate cele de mai sus arătate legea asupra impozitului pe cifra afacerilor, nescutind de acest impozit pe nici un alt agricultor, decât pe micii agricultori cari vând alimente în piețe și târguri, aduse de ei înșiși în câtimi mici, contravenientul Mihail Ionescu bine a fost condamnat să plătească 900 lei, însoțit impozitului de 1 la sută la vânzarea de cereale în valoare de 45.000 lei și la amendă de 100 lei, atât timp cât nu face dovada că s'a conformat deciziunii cu Nr. 129658 din 921 a Ministerului de finanțe, făcând declarația colectivă și obligatorie de produse agricole destinate vânzării și plătind impozitul pe cifra afacerilor la epoca fixată de acest minister.

Că orice altă dispozițiune a ministerului de finanțe de ar mai exista și ar scuti de plata impozitului pe cifra afacerilor pe agricultorii de categoria lui Mihail Ionescu cu 17 hectare jum. pământ arabil, cum pretinde el, ar fi neaplicabilă, pentru că ar schimba caracterul legii asupra impozitului pe cifra afacerilor, care arată limitativ scutirile în art. 30.

Pentru aceste motive, suntem de părere a se respinge opoziția, etc.

Judecător de ședință, (ss) Ștef. Constantinescu.

NOTA. Sentința Tribunalului Romanai pune în discuțiune o însemnată chestiune de drept fiscal.

Punctul de drept, dedus în judecata Tribunalului, era acela de a se ști dacă impozitul pe cifra de afaceri este aplicabil și vânzărilor de recolte, făcute de proprietarii cari își exploatează singuri moșiile.

Majoritatea Tribunalului decide că impozitul pe cifra de afaceri nu privește și această categorie de vânzări.

Cifra afacerilor, consistă, conform paragr. 99 din instrucțiuni, în totalitatea cifrelor ce formează operațiunile, din care rezultă veniturile impozabile și anume:

a) Pentru comercianți în genere, în totalul prețurilor obținute la vânzările din cursul anului;

b) Pentru întreprinderile de bancă, scont și orice alte operațiuni cu bani sau valori mobiliare, în totalul profiturilor brute ce rezultă din conturile acestor operațiuni, adică așa cum reese din credința totalul valorii fabricatelor sau produselor din totalul contului de profit și pierdere;

c) Pentru industriași și producători în genere, cursul anului;

d) Pentru meseriași și toți cei care se angajează la lucrări, transporturi, comisioane și diferite servicii în totalul sumelor cuvenite pentru lucrările sau serviciile îndeplinite în cursul anului.

Impozitul pe cifrele de afaceri stabilit în anul

1921 este împrumutat din Franța, unde a fost introdus prin legea din 25 Iunie 1920.

Caracterul lui este după cum s'a zis în Camera franceză cu prilejul debaterilor „un larg impozit „general asupra consumațiunii, care lovește toate obiectele ce circulă“.

(Vezi, Dalloz, *Répertoire pratique de législation, doctrine et jurisprudence*, vol. XII, v. *Taxe* Nr. 1-2 și 27-37).

Impozitul pe cifra afacerilor este un impozit pe tranzacțiunile comerciale.

Aceasta rezultă din expunerea de motive a legii franceze din 25 Iunie 1920, ce a servit de model legii noastre cât și din declarațiunea d-lui François-Marsal, ministrul de finanțe de atunci, în ședința Camerei din 23 Aprilie 1920 (*Journal Officiel*, p. 1264).

Acest impozit implică noțiunea de comercialitate, de speculă, socotită ca act obiectiv de comerț.

Faptul unui proprietar, care își vinde produsele proprii lui moșii nu poate fi socotit ca un act de comerț.

Art. 5 din codul comercial spune categoric aceasta.

Pentru ca acest impozit să fie aplicabil se cere ca fiscul să se găsească în fața unui act de vânzare sau cumpărare cu intențiunea de revindere, act făcut de o persoană care în mod obicinuit sau accidental face astfel de operațiuni.

(v. Constant Georgescu, *Reforma Impozitelor Directe*, p. 383).

Dacă aceasta este rațiunea impozitului, urmează că incidența lui nu poate fi decât numai afacerile în care intervine noțiunea de câștig prin speculațiune.

Interpretarea ce se dă în Franța legii asupra cifrei afacerilor este că ea nu este aplicabilă agricultorilor care se mărginesc a vinde produsele recoltate pe proprietatea lor.

Numai atunci când vânzarea are de obiect produse ce au suferit o transformare, ce iese din sfera activității agricole, este loc la perceperea impozitului pe cifra de afaceri.

(Vezi Dalloz, op. cit. Nr. 28-31).

Majoritatea Tribunalului învederează, cu drept cuvânt, că prin art. 29 al legii impozitului pe cifra de afaceri, s'a stabilit impunerea asupra cifrei afacerilor făcute de persoanele care, obicinuit sau accidental vând mărfuri, ori cumpără spre a revinde, ori care fac acte depinzând de întreprinderile agricole, miniere, industriale, etc.

S'a căutat, deci, în interesul unei mai echitabile și lucrative repartițiuni a sarcinilor fiscale, ca să se impună toate actele de speculațiune la cota de 1 la sută asupra profitului realizat.

Proprietarul agricultor, care își vinde recolta realizată pe moșia lui nu face, după cum am arătat deja, un act de speculațiune.

Desfacerea produselor de pe proprietatea lui este modalitatea firească a punerii în valoare a fondului rural.

Atât din punctul de vedere juridic cât și economic, nu ne găsim în fața unei revânzări, adică a unei operațiuni care să facă parte din ciclul circulațiunii, ci a unei vânzări făcute de producătorul și proprietarul originar.

Tribunalul decide și motivează că, prin cuvântul agricultor din art. 36 al. 5 l. impoz. pe cifra de afaceri, legiuitorul nu a înțeles decât pe acei care

se ocupă de exploatarea agricolă în vedere de a trage profituri, nu din dreptul direct de proprietate, ci din exploatarea unor bunuri asupra cărora speculează.

În această categorie, Tribunalul pune pe toți acei care realizează profituri din exploatarea și care nu ar plăti nici un impozit dacă nu li s'ar aplica legea impozitului pe cifra de afaceri.

Asieta impozitului agricol, aplicabil proprietarilor, este produsul moșiei lor, iar asieta impozitului pe cifra afacerilor este marfa care prin circulațiune trece din mână în mână într'un scop de câștig.

Altfel fiind, întru cât recolta nu este o marfă, ajunsă în patrimoniul proprietarului, grație circulațiunii și în vederea unei revânzări profitabile, impozitul pe cifra afacerilor, în raport cu proprietarul producător este lipsit de baza lui legală.

Paragraful 5. al. a din instrucțiunile Ministerului de Finanțe îndreptătesc și mai mult interpretarea dată de majoritatea Tribunalului. (Vezi textul instrucțiunilor).

Majoritatea atinge, în considerentele sentinței și importanta chestiune a dublei impunerii, care are o strânsă și imediată legătură cu fenomenul economic al evaziunii fiscale.

Orice impunere excesivă are ca rezultat evaziunea capitalului în străinătate.

Evaziunea fiscală a făcut obiectul preocupărilor celor mai serioase ale guvernelor diferitelor țări.

Astfel, în sesiunea de Iulie 1924 a Consiliului Ligei Națiunilor, s'a decis trimiterea unei invitațiuni către guvernele Germane, Argentinei, Statelor-Unite, Japoniei și Venezuelei spre a participa la o conferință de experți, la care aderaseră deja, în principiu, Belgia, Franța, Anglia, Italia, Olanda, Elveția, Cehoslovacia și România.

Camera de Comerț Internațională la congresul ținut în Iunie 1924 la Bruxelles a ridicat, de asemenea, chestiunea dublei impunerii și a corolarului ei: evaziunea fiscală.

Până acum, însă, nu s'a pășit la nici o realizare legislativă.

Laborioasele discuțiuni teoretice au rămas niște simple deziderate.

În ce privește chestiunea de drept soluționată de Tribunal în sensul că instrucțiunile Ministerului de Finanțe nu sunt aplicabile atunci când adaogă la lege sau îi schimbă textul, aceasta este în afară de discuțiune.

Curtea de Casație s'a pronunțat deja în acest sens.

(Cas. III. dec. 873 din 18 Aprilie 1924).

Pentru că ne găsim în materia privitoare la impozitul pe cifra afacerilor, credem util a reproduce în textul prezentei adnotări, jurisprudentele mai importante ale Curței de Casație și Curților de apel:

a) Din textul art. 4 al. 3, lit. b din l. contrib. din 1914 rezultă că impunerea asupra proprietăților agricole se face nu pe venitul net, ci pe cel brut, care se confundă cu cel dintâi.

(Cas. III, No. 77 din 6 Febr. 1925).

b) Conf. art. 30 din l. p. unificarea contribuțiilor directe, stabilirea venitului net impozabil se face, pe lângă alte moduri, arătate la aliniatul 2, litera a, art. 30 mai sus menționat, și după cifra

afacerilor anului precedent comparată cu aceea a altor întreprinderi similare.

Ca atare, Comisiunea de Apel pronunță o decizie motivată nesupusă casarei, atunci când înălțură registrele prezentate de recurent ca nefiind ținute în regulă, orientându-se numai după felul întreprinderii recurentului, pe care a comparat-o cu alte întreprinderi similare. (C. Apel București, S. I, No. 32 din 9 Iunie 1925; Cas. No. 9 din 2 Ian. 1925, *Pandectele Săptămânale*, 1925 p. 205 și *Jurisprudența Generală*, 1925, p. 746).

c) Registrul cifrei de afaceri este un registru special, ce nu poate servi decât ca element de apreciere împreună cu alte elemente (C. Apel București, S. I, No. 16 din 1925).

d) Atunci când din registrele comerciale se constată că s'au trecut cifre absolut derizorii față de importanța comerțului, Comisiunea de impunere le poate înlătura, putând face impunerea prin apreciere.

(C. Apel Buc., S. III, No. 51 din 23 Oct. 1925, *Buletinul Curților de Apel* 1925 p. 469).

e) S'a decis că art. 39 din l. contrib. directe prevede o adevărată gradatie în ce privește metodele pentru stabilirea venitului după registre, după cifra afacerilor și după apreciere, neputându-se trece dela o metodă la alta, fără a se motiva cauza.

Procentul de rentabilitate la același fel de comerț poate varia după localități.

(C. Apel Chișinău, S. II, No. 314 din 7 Nov. 1925, *Bulet. C. Apel*, 1926, p. 39).

f) Intre scăderile admise de legiuitor drept cheltuieli este și cifra de afaceri. (Cas. III, No. 774 din 1925).

g) În ce privește întreprinderile comerciale, începute în anul anterior baza de calcul a impozitului se face pentru veniturile industriale și comerciale, luându-se venitul net realizat în anul precedent, venit presupus a se realiza și în anul ce urmează.

Potrivit art. 41 din l. contrib. dir., când o întreprindere comercială sau industrială nu a fost exercitată în tot cursul anului precedent, ei a început mai târziu, venitul net realizat până la închiderea bilanțului pe acel an, întru cât comerțul a început de cel puțin trei luni, se consideră de lege ca bază de impunere pentru anul următor, cu condițiunea, însă, ca el să fie raportat la un an întreg, adică la durata de timp pentru care se face impunerea.

Acestea fiind principiile, urmează că dacă Comisiunea de Apel a considerat ca bază impozabilă a anului 1924, venitul net realizat de contribuabil în 1923, pe patru luni, de când a început comerțul, fără a-l raporta la anul întreg, prin aceasta a violat art. 41 mai sus citat. (Cas. III, No. 2052 din 11 Nov. 1924; în același sens este și interpretarea dată de Ministerul de Finanțe, comunicată prin ordinul No. 62921 din 1923 către Administrațiunile financiare).

Ne unim cu părerea majorității Tribunalului și găsim nimerit a releva modul cu totul îngrijit în care sentința este redactată de distinsul prim-președinte al Trib. Romanai.

Ar fi, de sigur, o nedreptate, dacă nu am recunoaște și grija pusă, în redacțiune, de către minoritatea Tribunalului.

Astăzi, mai ales, când redactarea sentințelor este o corvadă neplăcută, pentru cei chemați să execute această însărcinare, nu ne putem îndeajuns

exprima satisfacțiunea că găsim judecători care nu se mulțumesc numai cu gloria că pot să... „sezi-seze“, dar cari exprimă într-o formă limpede și bogat documentată cuvântul justiției, care, spre a avea autoritate, nu se poate mărgini numai să afirme, dar trebuie să și convingă.

TRAIAN ALEXANDRESCU

Avocat, fost Prim-președinte de Tribunal,

Directorul Contenciosului Băncii Generale

a Tărei Românești

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA I COM.

Audiența dela 5 Maiu 1926.

Președinția d. ȘTEFAN P. MIHĂILEANU, Judecător

A. Bacalu cu Societatea „Sospiro“

Jurnalul No. 8379.

Recuzare. Jurnal interlocutoriu. Interpretarea art 276, al. 6 și 7 pr. civ.

Dispozițiunile art. 276, al. 6 și 7 pr. civ., care opresc pe judecător de a mai judeca o pricină, dacă și-a dat părerea asupra ei, urmează a fi înțelese în sensul că unui judecător nu-i este permis să procedă la judecarea unei pricini asupra căreia, în afară de instanța înaintea căreia este angajată și-a dat părerea, iar nu și atunci când, în instanță, cu ocazia venirii la rând a cauzei spre a fi judecată și-ar fi spus cuvântul său hotărîtor asupra diferitelor chestiuni în legătură cu fondul pricinei, indiferent că prin rezolvarea acelor chestiuni s'ar angaja însăși soluționarea procesului.

S'au ascultat d-l avocat Mihail Sipsomo din partea pârâtului în susținerea cererei de recuzare, d-nii avocați Mihail Rarincescu și Alex. Bilciurescu din partea reclamantei, în combateri.

Tribunalul,

Asupra cererei de recuzare a d-lui judecător Virgil Sălcianu formulată de pârâtul A. Bacalu.

Având în vedere că pârâtul A. Bacalu cere recuzarea d-lui judecător Virgil Sălcianu de a judeca acest proces pe motiv că d-sa făcând parte din complexul tribunalului care a pronunțat jurnalul cu Nr. 947 din 19 Ianuarie 1926, prin care s'a dispus reținerea din oficiu, spre a fi judecată, a cererei de declararea pârâtului în stare de faliment, — ceea ce presupune că s'a recunoscut implicit de către tribunal cu acea ocaziune că este dovedită calitatea de comerciant a pârâtului și că creanțele pentru care se cere declararea sa în stare de faliment au o cauză comercială, — d-sa potrivit art. 276, al 6 și 7 pr. civ., nu mai poate procedea la rezolvarea acestor mijloace de apărare, pe care pârâtul arată că le va ridică astăzi, prin care tinde la respingerea acțiunii de faliment, pe motiv că nu este comerciant și că creanțele pentru care se cere declararea sa în stare de faliment nu au o cauză comercială, fiind recuzabil ca unul ce și-a dat părerea asupra acestor chestiuni.

Având în vedere că din jurnalul cu Nr. 947 din 19 Ianuarie 1926 se constată că, la acea dată, procedura fiind necompletă, întrucât reclamanta Societatea anonimă „Sospiro“ nu plătitise taxele pentru citațiuni, tribunalul, față cu împrejurarea că procesul dată din 1922, și cum, în afară de cambiile societății reclamante, pe numele pârâtului, erau protestate și un număr de alte cambii, aparținând altor creditori, a reținut fa-

linimentul din oficiu, amânând judecarea lui, pentru o altă dată, pentru când a dispus citarea pârâtului, prin grefă.

Că astfel fiind, întrucât prin acest jurnal, tribunalul nu se pronunță dacă sunt întrunite condițiunile cerute de codul de comerț pentru ca pârâtul să poată fi declarat în stare de faliment, anume dacă, în speșă, pârâtul este comerciant și dacă creanța pentru care se cere declararea sa în stare de faliment are o cauză comercială, nu se poate susține că tribunalul și-a dat părerea cu acea ocaziune asupra acestor chestiuni pe care pârâtul declară astăzi că intenționează să le invoace în apărarea sa.

Că, de altfel, chiar dacă tribunalul ar fi rezolvat cu acea ocaziune aceste chestiuni și ar fi stabilit existența calității de comerciant a pârâtului și că creanțele pentru care se cere declararea sa în stare de faliment au o cauză comercială, aceasta nu ar fi însemnat că judecătorii cari au compus tribunalul cu acea ocaziune nu ar mai putea procede astăzi la judecarea acțiunii, întrucât dispozițiunile art. 276, al. 6 și 7 pr. civ. care opresc pe judecător de a mai judeca o pricină dacă și-a dat părerea asupra ei, urmează a fi înțelese în sensul că unui judecător nu-i este permis să procedă la judecarea unei pricini asupra căreia, în afară de instanța înaintea căreia este angajată și-a dat părerea, iar nu și atunci când, în instanță, cu ocazia venirii la rând a cauzei spre a fi judecată și-ar fi spus cuvântul său hotărîtor asupra diferitelor chestiuni în legătură cu fondul pricinei, indiferent că prin rezolvarea acelor chestiuni s'ar angaja însăși soluționarea procesului.

Că, cererea de recuzare fiind astfel nefondată urmează să fie respinsă.

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător de sedință Ștefan Mihăileanu, Trib. respinge cererea de recuzare

(ss) Ștefan P. Mihăileanu; Ștefan Mihăescu.

NOTA. — A hotărî altfel, de cum a hotărît tribunalul prin jurnalul de mai sus, ar însemna că judecătorii cari au luat parte la pronunțarea unui jurnal intelocutoriu, să nu mai poată judeca însăși fondul pricinei, ceea ce legea nu prevede prin dispozițiunile vreunui text.

Ș. P. M.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA I COM.

Audiența dela 9 Iunie 1926.

Președinția d. ȘTEFAN P. MIHĂILEANU, Judecăto

A. Bacalu cu Societatea „Sospiro”

Sentința No. 653.

Contestație contra sentinței declarative de faliment. Compunerea instanței de judecată. Hotărîre nedesăvârșită, executorie provizoriu. Contestație. Inadmisibilitate. Suspendare. Calea apelului. Art. 20, al. 6, legea org. jud. Art. 399, 378, 371, 375 și 338 pr. civ.

1) *Contestațiile contra executării unei sentințe declarative de faliment urmează să fie judecate de instanța care a pronunțat-o în complexul de doi judecători;*

2) *Când este vorba de o hotărîre nedesăvârșită, executorie provizoriu, nu se poate recurge la calea extraordinară a contestațiunei pentru a ridica forța executorie provizorie a acelei hotărîri, partea având deschisă, calea apelului reglementată de art. 338 pr. civ. când*

este vorba de executia provizorie judecătorească, potrivit căruia părțile pot obține înainte de judecata apelului, prin osebîtă cerere dată odată cu apelul, suspendarea în tot sau în parte, după împrejurări, a executiei provizorii, calea ordinară a apelului când este vorba de executia provizorie legală, care nu poate fi ridicată de instanța de apel decît prin reformarea a însăși sentinței căreia legiuitorul îi conferă forța executorie, nefiind posibilă, în acest caz, suspendarea executării până la judecarea apelului decît în acele cazuri în care legiuitorul a prevăzut-o și reglementat-o în mod expres, cum a făcut-o în art. 11 din legea proprietarilor.

3) *Contestația introdusă contra executării provizorii a unei sentințe declarative de faliment este inadmisibilă în principiu.*

S'a ascultat, d-l avocat Mihail Sipsomo din partea contestatorului A. Bacalu și d-nii avocați Mihail Rărincescu și Alexandru Bilciurescu din partea societății „Sospiro”.

Tribunalul,

Asupra incidentului ridicat de contestatorul A. Bacalu prin care tinde la schimbarea compunerii tribunalului, susținând că contestațiunea de față urmează să fie judecată de judecătorul unic, iar nu de tribunal în complexul de doi judecători.

Având în vedere că din cuprinsul cererii, cu a cărei judecare este investit tribunalul, se constată că este vorba de o contestațiune introdusă pe baza art. 399 pr. civ., în contra executării provizorii a sentinței cu Nr. 604 din 926 a acestui tribunal, prin care contestatorul a fost declarat în stare de faliment, pe motiv că zisa sentință este radicalmente nulă, fiind dată cu violarea art. 283 pr. civ.

Considerând că, contestațiunea fiind o cale extraordinară de retractare a unei hotărîri definitive dată asupra fondului a cărei punere în executare a avut loc, urmează că ea nu poate fi introdusă decît înaintea aceleiași instanțe care a dat hotărîrea a cărei retractare se urmărește.

Că întrucât sentința cu Nr. 604 din 926 atacată cu contestațiunea de față, prin care contestatorul A. Bacalu a fost declarat în stare de faliment, a fost pronunțată de Tribunal în complexul de doi judecători și cum, potrivit art. 20, al. 6 din legea de organizare judecătorească, în materie de faliment aceasta este compunerea tribunalului, urmează că tot în complexul de doi judecători, care formează regula în materie de faliment, trebuie constituit tribunalul și cu ocazia judecării contestațiunei contra unei sentințe declarative de faliment.

Că, dacă și în materie de faliment, potrivit legii din 17 Martie 1926, prin excepțiune dela regula compunerii tribunalului în doi judecători în această materie, anumite feluri de cereri au fost date în competența judecătorului unic spre a fi rezolvate, la aceasta a fost determinat legiuitorul de faptul că acele cereri de multe ori intitulate contestațiuni, se prezintă ca niște acțiuni principale prin care se rezolvă diferite drepturi patrimoniale în legătură cu operațiunile de lichidare ale falimentului, care nu au nici o influență, însă, asupra însăși stărei de fapt a falimentului, cereri printre cari nu au fost și nu puteau fi prevăzute și contestațiunile la executarea sentințelor declarative de faliment, întrucât prin aceste contestațiuni tinzându-se la anularea sentinței declarative de faliment, ele au

influență asupra însăși stării de fapt a falimentului și deci compunerea Tribunalului pentru judecarea acestor contestațiuni, nu putea concepe legiuitorul să fie o alta decât aceia pentru judecarea a însăși acțiunilor de declarare în stare de faliment.

Că, incidentul fiind, astfel nefondat, urmează să fie respins, tribunalul fiind bine alcătuit în complectul de doi judecători pentru judecarea contestațiunii de față.

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător de sedință *Ștefan P. Mihăileanu*, Trib. respinge incidentul.

In fond:

Asupra contestațiunei făcută, prin petițiunea înreg. la Nr. 24937 din 5 Iunie 1926, de către A. Bacalu, domiciliat în București, Str. Birjari Nr. 18, pe baza art. 399 pr. civ., în contra executărei provizorii a sentinței cu Nr. 604 din 926 al acestui tribunal, prin care numitul contestator a fost declarat în stare de faliment, pe motiv că zisa sentință este radicalmente nulă, fiind dată cu violarea art. 283 pr. civ., care prescrie că o asemenea hotărâre să nu se poată lua decât cu prezența și concluziunile Ministerului public, întrucât în contra d-lui judecător Virgil Sălceanu, care a pronunțat acea sentință, există o cerere de recuzare.

Având în vedere actele și lucrările din dosar, cum și concluziunile orale ale părților.

Considerând că potrivit art. 399 pr. civ. orice execuțiune silită se poate contesta de cei interesați sau vătâmați prin executare, executarea neputând avea loc, potrivit art. 378 combinat cu art. 371 și 375 pr. civ., de cât în baza unei hotărâri definitive investită cu formula executorie

Că, acestea fiind dispozițiunile legii, rezultă că contestațiunea este o cale extraordinară de retractare a unei hotărâri definitive dată asupra fondului a cărei punere în executare a avut loc, cale ce poate fi utilizată de partea interesată de îndată ce căile ordinare de atac au fost epuizate, ori îi sunt închise de legiuitor.

Că astfel fiind, nu se poate recurge la calea extraordinară a contestațiunei decât când este vorba de punerea în executare a unei hotărâri definitive dată asupra fondului, hotărâre care a rămas definitivă, fie în urma utilizării căilor ordinare de atac, fie prin încheierea acestor căi de atac de către legiuitor.

Că atunci când este vorba de o hotărâre *nedesăvârșită* executorie provizoriu, indiferent că execuția provizorie a fost încuviințată de judecător, sau este conferită de lege, cum este în speță, nu se poate recurge la calea extraordinară a contestațiunei pentru a ridica forța executorie provizoriu a acelei hotărâri, partea având deschisă, calea apelului reglementată de art. 338 pr. civ. când este vorba de execuția provizorie judecătorească, potrivit căruia părțile pot obține înainte de judecata apelului, prin *osebită cerere* dată odată cu apelul, *suspendarea* în tot sau în parte, după împrejurări, a execuției provizorii, calea ordinară a apelului când este vorba de execuția provizorie legală, cum este în speță, care nu poate fi ridicată de instanța de apel decât prin reformarea a însăși sentinței căreia legiuitorul îi conferă forța executorie, nefiind posibilă, în acest caz, *suspendarea* executărei până la judecarea apelului decât în acele cazuri în care legiuitorul a prevăzut-o și reglementat-o în mod expres, cum a făcut-o în art. 11 din legea proprietarilor, unde prevede în mod expres că executarea hotărârii primei instanțe poate fi suspendată cu asigurările prevăzute prin a-

cel text de lege, suspendare pe care legiuitorul nu o admite și în materie de faliment, până la judecarea apelului contra sentinței declarative de faliment, căci ar fi însemnat să paralizazeze toate măsurile de asigurare imediată pe care le prevede instituția procedurală a falimentului, măsuri cari, în toate cazurile, urmează să fie luate, *fără nici o excepțiune*, de îndată ce sentința de declarare în stare de faliment a fost pronunțată.

Că, întrucât, în speță, contestațiunea este îndreptată în contra unei hotărâri nedesăvârșite executorie provizoriu dela lege, ea urmează să fie respinsă ca inadmisibilă, partea având deschisă calea ordinară a apelului, pentru ca, prin eventuala reformare a însăși sentinței în apel, să desființeze efectul executoriu al acesteia.

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător de sedință *Ștefan P. Mihăileanu*, Trib. respinge ca inadmisibilă contestațiunea.

(ss) *Ștefan P. Mihăileanu; Ștef. Mihăescu.*

TRIBUNALUL COVURLUI

Audiența dela 26 Aprilie 1926

Președinția d-lui IOAN NECULAU, Judecător

Gh. Huștiu cu Leon Grimberg

Jurnal No. 4629

Faliment. Acțiune de declarare în faliment. Întâmpinare la actele comunicate de reclamant. Dacă se aplică legea accelerărei. Art. 41 legea accelerării judecăților.

Dispozițiunile legii de accelerare nu sunt aplicabile în cererile de declarare în stare de faliment.

Tribunalul,

Asupra incidentului ridicat de către pârâțul Gh. Huștiu prin avocatul său, că acțiunea intentată de Leon Grimberg, prin petițiunea înreg. la No. 6933 din 14 Aprilie 1926 este neregulat introdusă, întru cât nu s'a intentat cu respectarea prevederilor art. 4 al legii de accelerare, care prevede ca să se comunice de către reclamant actele de care se servește, ceia ce în specie nu s'a făcut de către creditor și de asemenea că nu s'a respectat termenul în care pârâțul poate să facă întâmpinarea.

Văzând că prin prezenta acțiune, d. avocat I. E. Vasiliu din Galați în calitate de procurator a lui Leon Grimberg, intentă acțiune de declarare în stare de faliment contra lui Gh. Huștiu din Berești, jud. Covurlui.

Având în vedere că potrivit art. 53 al. a. din legea accelerării, se prevede că ea nu se aplică materiilor, în care prin legi s'a instituit o procedură specială, de cât în măsura în care și sub regimul procedurilor anterioare acestor legi, se complectau prin dispozițiile dreptului comun, că este netăgăduit că procedura falimentului este o procedură specială prevăzută în cartea III-a a Codului de comerț și trebuie a se vedea întru cât urmează a se aplica în această privință, prevederile legii accelerărei, socotită ca procedura de drept comun, cu privire la comunicarea actelor și respectarea termenului de întâmpinare din partea pârâțului.

Considerând că după natura acțiunei falimentare în care Tribunalul deși este sesizat printr'o acțiune intentată de către un creditor interesat în cauză în contra debitorului său, totuși instanța nu are un simplu rol expectativ, ci din contră se prezintă ca un organ tutelar, întru cât Tribunalul poate din oficiu declara starea de faliment potrivit art. 701 cod. com., că pentru a pronunța falimentul din oficiu, tribunalul poate nici să citeze pe falit potrivit art. 711 cod. com. și deci nu este legat de fixarea unui termen, adus la cunoștința debitorului în încetare de plăți; că deci într'o acțiune falimentară, pornită de un creditor, nu este esențial

în cauză ca să fie comunicate debitorului actele de care se servește, cum și de a se respecta termenul de cel puțin 8 zile libere, pentru întâmpinarea pârâtului potrivit art. 4 din legea accelerării, întru cât Tribunalul este suveran apreciator al împrejurărilor cauzei și putând să lucreze din oficiu, per a contrario nu poate fi ținut în loc prin nerespectarea sus ziselor prevederi; că deci într-o asemenea acțiune urgentă prin excelență, nu se aplică prevederile dispozițiilor art. 4 din legea accelerării, ceea ce desigur că a fost și în intenția legiuitorului, după cum rezultă din raportul raportorului legii la Senat, cu ocazia votării legii.

Că deci incidentul nefiind fondat se respinge.

Pentru aceste motive, Trib. respinge incidentul.

(ss) I. Neculau, N. Măcrineanu.

Grefier, (ss) Cassu

NOTA. — Vezi asupra acestei chestiuni și studiul d-lui I. Chernes: Procedura accelerată în materie de faliment, în *Curierul judiciar* No. 17 din 1926, p. 259; în sens contrar Trib. Iași s. III, 442 din 29 Oct. 1925, *Jurisprudența Generală* 1926, sp. 29, p. 20; Trib. Lăpușna III Jurn. 78 din 22 Ian. 1926, *Jurisprudența Generală* 1926, sp. 538, p. 302 cu nota Traian Lăzărescu; în acelaș sens Trib. Prahova II, Jurn. 14.235 cu nota d-lui Gr. Brănescu, care aprobă soluția contrară în *Jurisprudența Generală* 1926, sp. 539, p. 364.

(N. R.).

ADMINISTRAȚIA FINANCIARĂ COVURLUI

Audiența dela 4 Octombrie 1926

Decizia No. 30771

Contestație. Infracțiune la legea vamală neconstată prin proces-verbal. Amendă. Urmărirea ei conform legii de urmărire. Admiterea contestației. Art. 151, 201, 210 și 211 din legea vămilor

Potrivit art. 201 din legea vămilor, orice infracțiune la această lege trebuie constatată printr'un proces-verbal, care formează titlul legal de urmărire, iar cei urmăriți pot face contestație contra măsurilor de urmărire acest drept fiind categoric prevăzut de legea de urmărire.

Judecata,

Având în vedere susținerea contestatorului și actele de la dosar;

Având în vedere că contestatorul prin somația No. 6504 din 926 a Vămei Halmei a fost pus în urmărire de Percepția Circ. I-a Galați pentru plata sumei de lei 20.550 — reprezentând drepturi vamale la import pentru 50 kgr. țesături de bumbac, neprezentată la destinație și prevăzută în actul de transit No. 4336 din 1925 conform art. 151 din legea vămilor.

Contra acestei urmăriri, d-l Acherman a făcut contestație la Administrația Financiară și odată cu petiția de contestație a depus recipisele No. 22052 și 22087 din 926 de consemnarea sumei urmărite.

Având în vedere că contestatorul la primul termen de la 12 August a cerut să i se facă dovada infracțiunii ce i se impută, de oarece d-sa știe că n'a importat nici odată mărfuri prin Vama Halmei.

Având în vedere că Vama Halmei prin adresa cu No. 7478 din 11 August 1925 răspunde că n'are acte să trimită pentru judecarea contestației; iar prin adresa No. 8829 din 15 Septembrie 1926 arată că s'a depus la acea Vamă de către C. F. R. actul de transit No. 4336 la adresa M. Acherman cu o lipsă din conținut cu 50 kgr. țesătură bumbac, fără să trimită acele acte, motivând că n'are autorizația Direcțiunii Generale a Vărilor.

Având în vedere că contestatorul susține că n'a importat nici odată mărfuri prin Vama Halmei; iar Vama căreia i s'a cerut de Administrația Financiară în 2 rânduri cu adresele No. 23826 din 29 Iulie și No. 27535 din 9 Septembrie 1926 actele doveditoare infracțiunii comise de contestator, acte ce n'au fost produse.

Având în vedere că după dispozițiile art. 201 legea vămilor orice infracțiune la legea vămilor, trebuie constatată printr'un proces-verbal, proces pe care Vama Halmei nu l'a trimis deși a fost cerut în 2 rânduri; — deci nu poate face dovadă unui titlu legal de urmărire, cei urmăriți în averea mișcătoare cum în speță este contestatorul, pot face contestațiuni contra măsurilor de urmărire, așa că alegațiunea Vămei Halmei din adresele sale cu No. 7478 din 11 August și No. 8829 din 15 Septembrie 1926 că persoana urmărită n'ar avea dreptul la contestație, cade, și dar contestația este întemeiată și cată a fi admisă.

Pentru aceste motive se admite contestația făcută de d-l M. Acherman din Galați, str. Domnească No. 25 și dispune suspendarea urmăririi îndreptată contra sa, prin somația No. 6504 din 926 a Vămei Halmei.

Administrator Financiar (ss) Balașiu.

NOTA. — Speța este următoarea: M. A primește o somațiune din partea Vămei Halmei, ca să plătească suma de 20.550 lei, drepturi vamale pentru o infracțiune la tranzit. În această situație M. A. face contestațiune conform legii de urmărire. Organul vamal Halmei a susținut, că nici nu există calea contestațiunii și, că, după art. 151 din legea vămilor, în acest caz, urmărirea amenzilor se poate face de-a dreptul fără proces-verbal.

Instanța de judecată a decis, că și în această împrejurare se aplică art. 201 din legea vămilor, după care orice infracțiune trebuie constatată printr'un proces-verbal, primind fără nici o rezervă regula lui Merlin: *Pas de procès verbal, pas d'action!* În consecință, titlul executoriu îl dobândește fiscul, numai în condițiile art. 210 și 211 din legea vămilor. Cât privește dreptul de contestațiune, el este categoric prevăzut de legea de urmărire, care a abrogat, în mod expres, orice dispozițiuni contrarii din legi și regulamente. (A se consulta pe d-l I. V. Merlescu în „*Dreptul vamal sancționator*” asupra interpretării art. 151 din legea vămilor).

S. B. FAIBEȘ-GALAȚI
Avocat

A apărut VOL. III TRATAT DE DREPT ȘI PROCEDURA PENALĂ, Cursul Prof. I. Tanovicenu, revăzut și complectat de d-nii : *Dr. Vintilă Dongoroz* în ce privește doctrina română și streină ; *Dr. Eugen C. Decusară* în ce privește jurisprudența ; *Dr. Corneliu Chiseliță*, consilier la Curtea de Casație, referințe pentru Bucovina și *Dr. Ștefan Laday*, referințe pentru Ardeal.

Acest volum având 870 pag. mai cuprinde pelângă Tabla de materii și un *Index Alfabetic* pentru materiile publicate în căteșitrele volumele. PREȚUL 500 LEI. Comandele se primesc la *Curierul Judiciar*, București, 5 Ardei, însoțite de cost la care se va adăoga lei 10 pentru porto postal recomandat.

Sub presă Vol. IV PROCEDURA PENALĂ.

A apărut : STUDII DE DREPT CIVIL COMPARAT, cuprinzând legislația ungară și austriacă din Transilvania în comparație cu legislația română, de d-l G. P. Docan. Vol. cuprinde 430 pagini. *Prețul 280 lei.*